Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih državah

Velja za vse leto ... $3.50
Za pol leta $2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States

Issued every day except Sundays and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON: 4687 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 2876 CORTLANDT.

NO. 289. — ŠTEV. 289. NEW YORK, MONDAY, DECEMBER 10. 1917. — PONEDEJEK, 10. DECEMBRA, 1917. VOLUME XXV. — LETNIK XXV.

Potop amer. rušilca.

NEMŠKI PODMORSKI ČOLN JE NAPADEL AMERIŠKEGA RUŠILCA V TEMI. — NAJBRŽ V ČASU, KO JE RUŠILEC SPREMLJAL TRANSPORTNO LADJO. — MORNARIŠKI TAJNIK DANIELS UPA, DA SE JE REŠILO VEČ MOŽ KOT JE BILO SPRVA POROČANO. — VTONILO JIH JE PRIBLIŽNO 70.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Dec. 10, 1917. as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 8. decembra. — Napaden pod krilom teme, je bil potopljen v četrtek zvečer od nemškega podmorskega čolna, ki je operiral več sto milj od obrežja, ameriški torpedni rušilec "Jacob Jones".

Pri tem je izgubilo življenje 73 mož posadke in en častnik. Tako se glase zadnje cenitve mornariškega departmenta.

Posameznosti niso na razpolago, tako glede potopa kot glede reševanja mož. To je pripisovati dejstvu, da ni mogel podadmiral Sims v Londonu dobiti obširnejših poročil razen kratke objave, da je bil rušilec torpediran, da se je potopil in da sta dve angleški ladji rešili 39 mož.

Tekom več ur so danes domnevali, da je bil poročnik David Worth Bagley, svak mornariškega tajnika, ki je poveljeval temu rušilcu, izgubljen, a pozneje ponoči je prišlo poročilo od podadmirala Simsa, da se je nahajal poveljnik obenem z drugim poročnikom med rešenimi.

Nikakih posameznosti se ni objavilo glede tega, če je bil rušilec na patrolni službi ali če je bil zaposljen pri spremljanju transportov v času nezgode.

Dejstvo, da sta dve angleški ladji rešili preživele ter da se sedaj vračata v Queenstown žnjimi, znači, da ni bil ameriški rušilec v dotičnem času brez spremstva.

Pet častnikov in 34 mož sta pobrali ti dve angleški ladji iz vode, v kateri so plavali.

Ameriški rušilci so opremljeni s plavi, ki so pritrjeni na tak način, da se odvežejo sami od sebe ter pridejo na površje, kakorhitro se ladja potopi.

Vspričo normalnih razmer je dosti takih plavov za celo posadko. Vsled tega domnevajo, da je zadel torpedo v življenski del ladje, ki se je vsled tega potopila skoraj na mestu, pri čemur je bilo najbrže veliko ljudi ubitih vsled eksplozije.

Prvo poročilo o nezgodi je dospelo do tajnika Danielsa malo pred polnočjo včeraj.

Vsebovalo je golo objavo, da je bil rušilec potopljen.

Mornariški tajnik je takoj brzojavil admiralu Simsu za posameznosti. Drugo nepopolno poročilo je dospelo v mornariški department danes zjutraj.

Dejstvo, da je bil rušilec potopljen ponoči in dejstvo, da je nemški podmorski čoln očividno operiral dalje od obali kot se je prej domnevalo, predstavljata dva vznemirjajoča faktorja za mornariške oblasti.

Domnevalo se je, da ne morejo podmorski čolni napasti svojih žrtev pod kritjem teme.

Celo sedaj se domneva, da je moral nemški podmorski čoln naravnost zadeti v svojo žrtev vspričo ugodne prilike ter izstreliti svoj torpedo še predno so ga zapazili vedno pozorne straže, katere se nahajajo na krovu ameriških rušilcev.

Rušilec "Jacob Jones" je bil eden največjih in najnovejših ameriških rušilcev.

Izguba tega rušilca bo občutna, a tekom zadnjih par dni se je stavilo v službo novega rušilca, ki je pripravljen nadomestiti izgubo v evropskih vodah.

Število ameriških rušilcev, katere bodo poslali v evropske vode do prihodnjega poletja, bo znašalo več kot ducat in vsled tega ni vpoštevati iz strategičnega ozira te izgube, razen izgubo častnikov in posadke.

Mornariški tajnik Daniels je bil očividno globoko ginjen vspričo te izgube in sicer tako s svojega osebnega stališča kot glede izgube ameriškega rušilca.

To je bila dosedaj še največja izguba ameriške mornarice v tej vojni.

Prvotno so domnevali, da se je potopil tudi poveljnik poročnik Bagley. Mati tega poročnika živi že dolgo vrsto let na domu mornariškega tajnika. Brat tega poročnika praproščak Bargley, je bil edini ameriški častnik, ki je bil ubit v španski vojni.

Nahajal se je na krovu rušilca "Winslow" ter je bil zadet od granate, izstreljene v bitki pri Cardenas, Kuba, v aprilu leta 1898.

Vojna poročila.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Dec. 10, 1917. as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 9. decembra. Sinoči je bila sovražna artilerija zelo delavna južno od Cambrai, na desnem bregu Scarpe, južno od Lensa in v okolici Passchendaele.

V soboto dopoldne so pomorska letala vprizorila bombni napad na letališče v Aertrycke. Vreme je bilo sicer oblačno, toda mnogo bomb je bilo vrženih na predmete. Napadalce so napadla sovražna letala, od katerih sta bila dva poškodovana, da sta bila izven kontrole.

V patrolnih bojih je bilo dvoje sovražnih letal uničenih in eno poškodovano. Vsa naša letala so se srečno vrnila.

Pariz, Francija, 9. decembra. — Vršili so se artilerijski boji severno od Chavignon, na desnem bregu Aisne in v gozdu Apremont.

Vsled hudega sovražnega poskusa prodirati pro Bezonvaux je prišlo do živahnih bojev. Sovražnik je bil odbit z občutnimi izgubami. V tem okraju so bili artilerijski boji precej živahin, kakor tudi v več okrajih na levem bregu Mozele.

CENTRAL NEWS PHOTO SERVICE, NEW YORK.

VAJA AMERIŠKIH VOJAKOV

Rumunci za premirje.

Rumunska se pridruži ruski armadi v premirju. — Preneha s sovražnostmi, toda zabrani bratenje

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Dec. 10, 1917. as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 9. decembra. Oficijelno poročilo iz Jassy pravi, da se bodo rumunske čete pridružile na vzhodni fronti ruskemu premirju, vendar pa so zavrnili vsak poskus bratenja. Poročilo pravi, da so bile včeraj na celi fronti prekinjene sovražnosti.

Oficijelno poročilo nadaljuje:

"Ker je rusko poveljništvo predlagalo premirje sovražniku in rumunskim četam, ki tvorijo del na tej fronti, je sklenilo, da se rumunske čete pridružijo temu predlogu. Kot posledica tega so bile sovražnosti ob osmih na celi fronti vstavljene.

Sovražne čete so glasno kazale svojo zadovoljnost ter so poskušale približati se rumunskim žičnim ograjam. Rumunske čete pa so obdržale reservirano in dostojanstveno stališče ter so zavrnile vsak poskus bratenja."

Brezžično poročilo iz Berlina pravi, da je bilo izdano naslednje oficijelno poročilo v zadevi napredovanja mirovnih pogajanj med Rusijo in Nemčijo ter Avstro-Ogrsko, Bolgarsko in Turčijo:

"Zastopniki četverozveze in ostli člani ruskega odposlaništva so imeli včeraj odborovo sejo, pri kateri je bilo sklenjeno, da se spišejo zapisniki o prejšnjih sejah in o pripravljalnem delu za prihodnje delo skupnih sej."

Reuterjevo poročilo iz Petrograda pravi:

"Ko je general Hoffmann, ki je prvi nemški delegat za mirovno konferenco, slišal ruske pogoje za premirje, je postal zelo nevoljen in je rekel: 'Ako jih še enkrat ponovite, se bomo bojevali.'

Besedilo dogovora o premirju med 67. rusko infanterijsko divizijo in 31. nemško infanterijsko divizijo je objavila "Pravda". Ne vsebuje niti besede, da se ne bi prepeljale nemške čete na druge fronte."

Luxburg je še v Argentini.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Dec. 10, 1917. as required by the Act of October 6, 1917.

Buenos Aires, Argentina, 9. dec. Grof Luxburg, prejšni nemški poslanik v Argentini, je še vedno v deželi.

Kaledin in Kornilov.

Nova revolucija pod poveljstvom Kaledina in Kornilova. — Boljševiki so poslali proti njima armado.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Dec. 10, 1917. as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 9. decembra. Ruska vlada je izdala na ruski narod proklamacijo, ki naznanja, da "sta Kaledin in Kornilov s pomočjo imperjalistov in ustavnih demokratov vprizorila upor in sta v donskem okraju napovedala vojno narodu in revoluciji."

Proklamacija pravi, da demokrati in meščani zalagajo revolucjonarna generala "s kupi milijonov".

Delavski in vojaški delegati so odredili potrebno pošiljatev čet proti protirevoluciji ter so izdali odredbe, ki naroča krajevni revolucjonarni garniziji, da napade sovražnike naroda, ne da bi bilo treba čakati povelja najvišje oblasti ter prepoveduje vsak poskus posredovanja."

Sobotno petrograjsko poloficjelno poročila pravi, da se je general Kaledin nahajal v Novočerkasku kjer je čakal na dogodke.

Vlada je izdala najstrožje odredbe, da ga premaga."

Cesar bo oprostil Belgijce.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Dec. 10, 1917. as required by the Act of October 6, 1917.

Havre, Francija, 9. decembra. Po posredovanju španskega kralja Alfonza je prišlo do sporazuma pod katerim bo Belgija osvobodila nemške civiliste, katere je odpeljala iz nemške Vzhodne Afrike in ki so zdaj internirani v Franciji.

V povračilo pa bo Nemčija osvobodila vse belgijske žene in otroke, ki so internirani v nemških taboriščih, kjer so zaprti zaradi kakih prestopkov. Dovoljeno jim bo vrniti se v zasedeno Belgijo, v Švico, ali pa v Francijo.

"Municijska ladja v ognju".

Halifax, Nova Scotia, 9. dec. — Minuto pred eksplozijo v Halifaxu je uradnik, ki je videl z obrežja goreti municijsko ladjo, poslal sledeče poročilo:

"Municijska ladja v plamenih in se bliža pomolu št. 8. Good-bye."

Rojaki naročajte se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Z laške fronte.

Na laški fronti se pričenja strašna bitka. — Več oddelkov laških čet se je žrtvovalo za svoje tovariše.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Dec. 10, 1917. as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 8. decembra. Neko rimsko poročilo naznanja danes, "da se razvija na italjanski fronti največji dogodek sedanje vojne."

Konrad von Hoetzendorff se pripravlja na ta največji udarec. — Asiago planota je ognjišče njegovih strahovitih napadov.

Avstrijci in Nemci so zelo ojačili divizije, ki so dospele z ruske fronte. —

Italjanski zrakoplovci poročajo o nepreglednem dotoku nemških čet na vseh potih, vodečih na Asiago planoto.

Strahovita borba se vrši že tri dni. Dunajski vojni urad poroča o zopetnem ujetju 1000 Italjanov. Potemtakem jih je bilo vjetih v sedanjem navalu že nad 16,000.

Tekom zadnjih dveh dni so Italjani žrtvovali cela poveljstva v obupnem odporu, da bi zadržali naval sovražnika na glavni obrambni črti vzhodne Asiago planote. Toda zdaj priznavajo, da je ta črta predrta, ter da so odprti prelazi vodeči v italjansko nižino.

Toda zadnja črta je še vedno nepoškodovana in italjanske čete v zvezi z francoskimi oddelki, drže avstrijsko verigo špicastih gorskih vrhuncev in vstrajajo na svojih pozicijah.

Rimsko poročilo, ki opisuje te operacije, pravi:

Čeravno so Nemci vprizorili velikanski naval ter se posluževali svoje težke artilerije ter dušilnih plinov, so se Italjani v redu umaknili ter junaško branili vsako inčo zemlje.

Avstrijske in nemške čete imajo zdaj v svojih rokah ozemlje med Tendarecar in med Bedeneeche ter poskušajo zdaj izsiliti si pot v Fozo, napasti naše črte odzadaj ter prodreti v Valstagua.

Težavno obrambo izvajajo naši vojaki z neprimerno hrabrostjo.

Veliko delov italjanskih čet, obkroženih na Monte Firo in Castel Gomberto se je žrtvovalo, samo da je zavstavilo napredovanje napadalcev ter pomagalo ostalim našim četam dospeti na nove črte.

Vojaki neke infanterijske brigade, ki so izgubili polovico svojih tovarišev, so zadrževali več ur neprestano velike večje število sovražnika, dokler jim ni popolnoma pošla municija.

Zatem so se umaknili ter se branili z bajoneti.

Dozdaj je imel general Konrad taktični uspeh, ne pa strategičnega uspeha, ki ga je pričakoval.

Na nesrečo pa je prišlo sovražniku na pomoč izvanredno vreme.

Živahen opis obupnega boja v zadnjem tednu, je podal v brzojavki, ki jo je sprejel od svojega poročevalca list "Giornale d'Italia".

Poročevalec brzojavlja:

Dočim se je sovražniku posrečila prodreti v gozdove, med Tenderecar in Bedeneecher so naše planinske čete zasedle Castel Gomberto, kjer so bile popolnoma obkoljene, a so se kljub temu junaško branile ter rajše gledale smrti v oči kot se pa vdale.

Italjanske čete zavzemajo sedaj črto, ki se razteza od Brente do Monte Grapa. Izgube sovražnika so bile izvanredno velike tekom zadnjih dveh dni. Tekom nekega naskoka je avstrijske in nemške vojake uničila njihova lastna artilerija. Nekatere sovražniške čete, ki so napredovale z gore Sisemol, so ostale brez pomoči med dvema ognjema in par preživelih so prisilili, da se vdali.

Ko se je vršila velika in težka bitka so bile pretrgane vse telefonske in telegrafične vezi. Zvezo so obdržali le s pomočjo golobov.

Ob gotovem trenutku, ko je pričel sovražnik operirati v smeri proti Beletti, ter je počasi prodiral proti našim pozicijam, katere je bilo težko vzdržati, je nek laški bataljon sam od sebe vprizoril naskok ter zavrnil sovražnika.

Vojaki, vojni ujetniki, sorodniki, prijatelji in znanci.

Poskrbujemo denarna izplačila v Franciji, na Angleškem, v Rusiji in Italiji.

Kadar nam pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pismo, katero ste prejeli od tam, kjer se ima plačilo izvršiti; na ta način nam pomagate sestaviti pravilni naslov.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Iz Avstrije.

ČERNIN IMA UPANJE V WILSONOVO POLITIKO. — DVOJNA MONARHIJA SE NE SME RAZDELITI. — PRAVICA MALIH NARODOV. — OSVOBODITEV ITALJANOV, SRBOV, RUMUNOV, ČEHOV IN SLOVAKOV. — SLOVENSKI POSLANEC DR. RIBARŽ IZ TRSTA V DRŽAVNEM ZBORU ODKRIVA BOLGARSKA GROZODEJSTVA. — PROTESTIRA PROTI BRUTALNOSTI.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Dec. 10, 1917. as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, 9. decembra. — Po mnenju avstrijskega zunanjega ministra grofa Černina napoved vojne Združenih držav Avstro-Ogrski, dasiravno mučna za državo, ne bo prizadela vojnih dogodkov.

O njegovem govoru poroča dopisnik berlinskega 'Tages-Zeitung". Z ozirom na poslanico predsednika Wilsona na kongres je rekel grof Černin:

— Govor predsednika Wilsona je v mnogih ozirih nerazumljiv in nejasen. Vendar pa pomeni en korak naprej v predsednikovem mišljenju vsaj v enem oziru, ko pravi: —

"Na noben način ne mislimo škodovati Avstro-Ogrski in ni naša zadeva, da bi se brigali za uredbe in narode.'

Predsednik Wilson kaže znamenja, da je napravil velik napredek, katerega mu moramo priznati in ki je v našem interesu, da ga uvažujemo.

Pravica samoodločevanja kakega naroda je navadna fraza, ki ima pri različnih državnikih različne pomene. Vidimo jo, da so jo najprej rabili zavezniki v začetku vojne in so jo imeli za vzrok, da so zagrabili za orožje, da branijo majhne države, kakor je Srbija in Črnagora, proti sili centralnih držav.

V svoji noti, katero je predsednik Wilson naslovil na vojujoče se narode v decembru 1916, je še vedno trdil, da je princip njegovih vojnih namenov, da varuje pravice majhnih držav.

Pozneje je to podprl s formulo, da pričenja vojno zato, da osvobodi tuje vlade Italjane, Srbe, Rumune, Čehe in Slovake.

Ta protekcija majhnih narodov pa je stopila v ozadje in bila nadomeščena z načrtom, da se gotovi narodi siloma odločijo od monarhije, ne da bi se jim jamčila pravica, da sami določijo svojo bodočnost.

Washington, D. C., 9. decembra. — Člani avstrijskega in ogrskega parlamenta so javno protestirali proti grozovitostim, katere so Bolgari storili nad Jugoslovani v zavzeti Srbiji.

Neko poročilo, ki je danes prišlo tu-sem, poroča o govoru državnega poslanca dr. Ribara (slovenskega poslanca iz Trsta) v avstrijskem državnem zboru, kakor sledi:

— Pojdite na Balkan in sami poglejte, kako se prej cvetoča mesta in vasi zdaj kadijo v razvalinah. Ne vojaška potreba, temveč premišljena volja oblasti je opustošila našo deželo na tak način, kakošnega Evropa še ni bila priča od Kosova. Naš nesrečni narod je bil razgnan na vse strani.

Iz celih okrajev so vojaške oblasti odpeljale žene in starčke ter otroke, ravno tako, kakor so odpeljali Asirci in Babilonci zarobljene narode starodavnih časov.

Samo iz okolice Niša so Bolgari odpeljali 30 tisoč oseb v puščavo Male Azije. To je vojna iztrebljenja Jugoslovanov. —

Podoben protest je vložil v ogrskem parlamentu v Budimpešti poslanec Zoltan Vermes, ki je z ozirom na bolgarske grozovitosti in zločine proti srbskemu narodu rekel:

— Ko sem poveljeval oddelku, so me moje dolžnosti klicale v vas Majdanpek, iz katerega obližja se dobiva železni kršec, katerega rabijo pri izdelovanju municije. — Rudnik sega čez mejo bolgarskega administrativnega ozemlja, kjer Bolgari z največjo okrutnostjo zasledujejo gruče srbskih upornikov, katerih sorodnike sistematično morijo. V Majdanpeku je eksekucija teh na dnevnem redu.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR.

Rojakom naznanjamo, da smo začeli razpošiljati Koledar. Rojaki v Clevelandu ga lahko dobe pri podružnici tvrdke Frank Sakser, 6104 St. Clair Ave., drugod po Ameriki pa pri večini naših zastopnikov. Dozdaj je naročenih že več kot 6000 iztisov. Te bomo najprej razposlali. Ker smo tiskali Koledarja le omejeno število, opozarjamo vse, ki ga hočejo imeti, naj ga takoj naroče. — Uredništvo.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Owned and published by the

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.50	Za celo leto za mesto New York	$5.00
Za pol leta	2.00	Za pol leta za mesto New York	3.00
Za četrt leta	1.00	Za četrt leta za mesto New York	1.50
		Za inozemstvo za celo leto	6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly $3.50

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City

Telefon: 2876 Cortlandt.

Ali smo Slovenci tujci — sovražniki?

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Dec. 10, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

Justični department Združenih držav je takoj po objavi vojnega stanja med Združenimi državami ter Avstro-Ogrsko objavil, da bo v svojem postopanju proti tujcem-sovražnikom delal razliko med Nemci in Ogri te države ter med slovanskimi narodi, to je Čehi, Poljaki in Jugoslovani.

Ko je predsednik Wilson v svoji znameniti poslanici na kongres priporočil vojno napoved Avstroogrski, se je naenkrat izbistrila situacija. Odpravljene so bile z eno besedo vse mučne neprilike, ki so vladale pred to izjavo.

Avstrija je kot verna služabnica in sužnja Nemčije storila vse, kar je Nemčija zahtevala od nje.

Žrtvovala ji je na miljone mož, žrtvovala vse bogastvo in celo svojo bodočnost, pa samo zato, da pripomore ciljem Vsenemcev do zmage.

Vsenemški sen, katerega so zasanjali leta 1870 po uspešni vojni proti koruptnemu francoskemu cesarstvu Napoleona III., je zmešal nemškim glavarjem glave ter jih napolnil z blazno idejo, da je Nemec nekaj več kot vsak drugi človek na svetu.

Amerikanec tega ne more razumeti, a to razumemo lahko mi, ki smo bili v neposrednem stiku z skrajnimi predstavitelji nemške misli, nemške brutalnosti in brezobzirnosti.

Vse, kar je prestal naš narod od nemškega, ne le tekom stotin let krvave zgodovine, temveč tudi tekom zadnjih let, ko se je kljub vsem zaprekam vedno bolj dvigal ter se spravljal iz lastne moči na stališče najbolj izobraženih evropskih narodov, o tem bo pisala šele poznejša zgodovina.

Naravna posledica vsega, kar je moral prestati slovenski narod od strani tujca zatiralca, je neizmeren srd proti vsemu, kar je nemškega ali kar zveni nemško in naj prihaja to z Dunaja ali iz Berlina.

Med številnimi sovražniki, katere je imel slovenski narod, je bil nemški najhujši.

Ni bil Turek, ni bil Italjan, ki je vstavljal napredovanje slovenskega naroda, a **bila sta nemška komanda in nemški duh, ki sta se vedno bogatila z delom drugih narodov. —**

Ker smo od vsega pričetka in po svojem iskrenem prepričanju naravni sovražniki Nemčije in njenih ciljev ter avstrijske vlade, ki je bila izza leta 1866, dasiravno nevoljna, glavna opora pangermanske misli, je tudi jasno, da smo z vso dušo na strani onih, ki hočejo Nemčiji pokazati, da ni edina na svetu in da ni še izumrla zavest poštenosti ter vere v pravila človečanstva in mednarodnega prava.

Vse, kar je pretrpel naš narod od nemške in avstrijske vlade, ni splošno znana stvar, posebno pa ne ameriškemu občinstvu.

Vsled tega slednje tudi ne razume vse **globokosti srda in osveteželjnosti napram temu plemenu in vseh gorkih simpatij našega naroda glede ciljev in namenov zaveznikov v sedanji vojni.**

Sedaj je prišel končni obračun in pri tem obračunu bo treba razjasniti položaj ter izbiti Nemcem iz glave njih prešerno misel, da se polaste vlade sveta.

Kot je izjavil predsednik Wilson v svoji zadnji poslanici na kongres, ne bo Amerika odnehala, dokler ne stre vseh nasilstev in ne pripomore demokratičnemu načelu do popolne zmage.

Slovenski narod v Ameriki je postal z vojno napovedjo Avstriji tujec-sovražnik kolikor niso posamezni Slovenci državljani.

Vse to pa je vzeti le teoretično, kajti kot že omenjeno v pričetku članka, je odločil justični department, da **bo vpošteval čustvovanja in naziranja avstrijskih Slovanov.**

To vpoštevanje pa se tiče izključno le onih, ki so dejanski v srcu in prepričanju za stvar zaveznikov, ne pa onih, ki še sedaj iz bedastih in kratkovidnih razlogov stoje na strani avstrijske in nemške vlade ter zagovarjajo na enako bedast način vse, kar izvršita.

Tem bodo pokazali ter jih naučili spoštovati postave dežele, v kateri živijo in kjer služijo svoj kruh.

Vsi drugi pa bodo prosti kot so bili dosedaj in ne bo se jim zgodilo ničesar žalega.

Položaj v Rusiji.

Poročilo grofa Ilije Tolstoja.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Dec. 10, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

Lakota je glavna sila, ki dela nadaljevanje vojne Rusiji težko, če ne nemogoče.

V pričetku in da se izognem vsakemu ponavljanju v bodočih člankih, prosim svoje čitatelje za razumevanje, da nikdar, kadar govorim o miru za Rusijo, ne priznam možnosti separatnega miru od strani Rusije. Govorim o miru kot o splošni odredbi ali o miru za Rusijo v soglasju z njenimi zavezniki.

Položaj v Rusiji je naravnost tragičen. Zima se bliža obenem s pretnjo stradanja za številne milijone ljudi. Nevarnost ne leži tako v pomanjkanju živil v deželi kot v nezmožnosti, da se razdeli obstoječe zaloge živil in to radi splošnega prekinjenja železniških komunikacij.

Bodoča lakota pa je mogočen argument celo v mislih najbolj konservativnih elementov v Rusiji proti nadaljevanju sovražnosti.

V pričetku vojne je bila Rusija nepripravljena. Pričela je s sovražnostmi dva dni po objavi vojnega stanja. Združene države, ki so sedaj izvajale svoje vojne priprave v velikanskem obsegu tekom osem mesecev, imajo sedaj lahko idejo pomena resnosti v ruski situaciji, ko je slednja država stopila v vojno, ne da bi se teden dni pripravljala nanjo.

Obsodba generala Suhomlinova, ki je bil vojni minister v času izbruha sovražnosti, predstavlja tragično sliko razmer v Rusiji v tem odločilnem trenutku. Pokazala je, da se je avtokracija bolj brigala za pripravljenost sovražnikov Rusije kot pa za pripravljenost Rusije same.

Cela Rusija ve sedaj, da se je v številnih prvotnih napadih in bitkah izvojevalo zmago z vojaki, ki so bili oboroženi le z lopatami in palicami. Jaz sam sem slišal iz ust vojakov presenetljiva poročila glede pomanjkanja orožja, pomanjkanja hrane ter dobav vsake vrste.

Kljub temu pa je ta neoborožena armada v prvi fazi vojne preplavila iztočno Prusijo in Galicijo, in pozneje je general Brusilov z armado, kateri je manjkalo municije, topov in hrane, zajel 500 tisoč Avstrijcev v dvemesečni kampanji, sličnih poletni vihri.

Rekord Brusilove ofenzive ne najde nobene primere v kateremkoli gibanju na kateremkoli delu vojnega pozorišča.

Silo te ofenzive mi je popisal moj lastni brat, grof Mihael Tolstoj, ki je bil častnik v Brusilovi armadi. Brat mi je povedal, da je bilo prodiranje Rusov tako hitro in tako divje, da v številnih slučajih sovražnik niti ni čakal približanja ruskih armad, temveč se že prej umaknil.

Rusije se vsled tega ne sme dolžiti, da varčuje življenja za zavezniško stvar. Zelo vrjetno pa je, da je bil udarec ruske armade v pričetku vojne vzrok, da še danes Nemčija nima Pariza ter polovice Francije.

Ovira popolnega uspeha Rusije v onem času je bilo pomanjkanje tehničnega razvoja. To je vojna strojev v veliko večjem obsegu kot v katerikoli prejšni vojni. Rusija ni bila nikdar industrijska dežela. To dejstvo pa je v veliki meri pripisovati avtokraciji, ki ni hotela pospeševati inicijative.

V času grajenja preko-sibirske železnice so naprimer importirali vse tračnice iz Združenih držav ter drugih dežel, dasiravno bi jih Rusija lahko sama proizvedla. Bilo pa je nekoliko cenejše v onem času kupiti tračnice v inozemstvu kot pa jih izdelovati doma. Kratkovidna politika ali pa nepoštenost birokracije je oropala Rusijo blagoslova ustanovitve industrije v namenu, da se pokrije obstoječe potrebe, in razventega bi bila prednost ta, da bi ostal denar v Rusiji, mesto da so ga poslali v inozemstvo.

Primera preko-sibirske železnice je tipična za politiko prejšne ruske avtokracije. Rusija ima surovin za nedoločeni razvoj industrijske sile. Te sile niso ustvarili, kajti avtokracija ni smatrala za primerno ustvariti jo.

Razdirajoče sile revolucije so paralizirale in uničile celo pričetke tehničnega ustroja Rusije. To razdiranje pa je imelo za posledico prekinjenje železniških voz.

Petdeset odstotkov lokomotiv in železniških vozov v Rusiji so stavili izven službe radi pokvarjenja, in Rusija sama ducti delavnic, s katerimi bi mogla odpomoči obstoječi potrebi.

Pri svojem zadnjem obisku v Rusiji esm se sestalz John F. Stevens-om, ameriškim inženirjem, ki je stal na čelu železniške komisije na Ruskem. On pozna boljše kot jaz natančne razmere ruskega transportacijskega sistema, in njegova razkritja v ameriškem časopisju so nudila verno sliko razorganizacije ruskih življenjskih žil.

Treba je vedno obdržati v mislih, da je Rusija dežela velikanskih razdalj in da je omrežje železnice celo v najboljšem slučaju daleč od tega, da bi bilo popolno.

Pomanjkanje transportacije je nepremagljiva ovira. Ruske fronte na zapadu in v Mali Aziji so na tisoče milj dolge in na tisoče milj oddaljene od središče dežele in dobavnih postojank.

Na vseh frontah potrebujemo nujno kruha ter tudi artilerijske in druge municije.

V pričetku vojne, ko sem se nahajal v Karpatih kot delavec pri Rdečem križu, sem bil priča številnim slučajem, ko smo stali pred odločitvijo, če hočemo prevažati hrano ali municijo. Nismo pa mogli prevesti obeh stvari. Nekoč smo bili več dni brez vsakega kruha. V gotovih slučajih sem videl vojake, ki so delili svojo zadnjo skorjo s svojimi konji, da rešijo uboge živali hude muke stradanja.

To je bil položaj v onem času. Sedaj pa je postal ta položaj kroničen ali trajen. Te razmere pa so se razširile z bojnih front v notranjost dežele.

V velikih mestih kot Moskva in Petrograd ter po celi severni Rusiji, v večjem delu zapada, — torej v ozemlju, kjer ni celo v normalnih razmerah produkcija pšenice odgovarjala zahtevam, — se je pojavilo sedaj strašilo lakote.

Velikost in razsežnost problema je razvidna iz dejstva, da rusko časopisje pogosto objavlja poročilo, da nimata Moskva in Petrograd v nobenem času hrane, ki bi zadostovala za več kot en teden.

Tak je položaj v glavnih mestih. V gotovih okrajih dežele pa je položaj še veliko slabši. V številnih krajih je majhna zaloga krompirja edino, kar je ostalo glede živil.

Vzrok pa pripisujejo za take razmere, — kar je popolnoma lahko pričakovati, — kmetje v prizadetih krajih Rusije vojni. To razpoloženje pa prevladuje predvsem med materami in vdovami.

Lakota je vse nadkriljujoč faktor v človeškem življenju. Deloval sem s svojim očetom, grofom Levom Tolstojem, tekom treh lakot. Videl sem obupni položaj naroda, ko ni imel v svojem kraju nobene hrane in nikakih sredstev, da jo dobi od zunaj.

Ruski kmet je potrpežljiv. On ni nikdar živel v izobilju. Kadar govorim o lakoti v Rusiji, ne mislim pičlosti zalog, temveč popolno pomajkanje vseh živil.

Vsled tega se prav nič ni čuditi, da je najti vspričo tega biča v Rusiji ljudi, ki govore o miru.

Poslali so svoje sinove, može in celo očete v zakope. Številni teh mož se niso nikdar vrnili. Drugi zopet so se vrnili pohabljeni. Narod vidi sedaj, ko je žrtvoval milijone mož za celo stvar, svoje otroke in samega sebe v tesnem objemu lakote, dočim se približuje stroga ruska zima.

Mase ruskega naroda ne vedo ničesar o politiki. Njih se ne more delati odgovornim za njih revednost, kajti skrbno se jih je varovalo pred vsakim poznavanjem politike in državniške umetnosti. Ljudske mase tudi nimajo pojma o razliki med separatnim mirom ter splošnim mirom. Vsa svoja trpljenja pripisujejo vojni in njih edina želja je mir.

V veliki razsežnosti Rusije je naravnost nepojmljiva množina trpljenj za neštevilne miljone ljudi. Dosti imam vzroka za domnevanje, da so ta trpljenja bolj intenzivna kot ona Belgijcev, Srbov ali kateregakoli drugega naroda v kateremkoli ozemlju, zasedenem od sovražnika. Ruski narod pa trpi z molkom. Neveden je ter skoro ne more dati izraza svojemu trpljenju.

Jaz pozivljam ameriški narod, naj razumeva ruski narod, mesto da bi ga karal in dolžil.

Rojaki naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih Državah.

Dopis.

New Duluth, Minn.

Le malokdaj se najde kak dopis iz naše naselbine, zato pa hočem danes jaz nekaj napisati.

Kar se tiče dela, moram povedati, da je dovolj delavcev in je delo težko dobiti. Zunaj bo delo zaradi zime prenehalo. Bojimo se zime, ker je dolga, toda pride zopet pomlad, solnce vse ogreje in zopet bo vse prebujeno k življenju. Želim, da bi tudi v vojni prišla pomlad, da bi namreč prenehalo klanje, da bi bil kajzerizem strt, kajti vsega tega je svet že sit.

Prišel sem s farme v to mesto, toda mi ni nič kaj po volji, ker nisem mogel dobiti primernega dela, ker nisem prinesel s seboj državljanskega papirja. Zdaj moram še počakati, da ga dobim s farme; pa vseeno se ne bom silil, ker mi obetajo samo kramp in lopato ter pravijo, da je farmer vsemu navajen.

Tukajšnje družbe strogo popišejo vsakega in še tri prste odtisnejo. Okoli tovarne je mnogo stražnikov in visoka ograja.

Ker že dolgo nisem bil med Slovenci, se mi včasih zelo dopade, ko naši fantje zapojo kako slovensko pesem. Dopadejo se mi tudi zaradi tega, ker se med seboj tako lepo razumejo.

Dokler sem bil na farmi, nisem imel časa, da bi bil prebiral časopise; ko sem pa prišel v New Duluth med Slovence, pa imam polno mizo "Glas Naroda" in še nekaj drugih listov, tako da ne vem, katerega bi najprej vzel v roke. Še najbolj se mi dopade "Glas Naroda", ker ima vsak dan kak dopis slovenskega vojaka. Upam, da se bodo še nadalje oglašali v listu.

Kar se tiče farmerskih razmer, so dobre, ker je bilo letos vsega obilo. Raje bi bil še sedaj na farmi, kjer je človek bolj prost in ni mu treba biti nikdar v strahu. Zaradi velike draginje pa nova farma potrebuje mnogo denarja, predno je urejena.

Svetoval bi sem Slovencem, da bi kupovali farme, da bi imeli svoj lastni dom. Kadar bom enkrat izplačal svojo farmo, ne bom šel nikdar več z nje.

H koncu tega dopisa voščim vesele božične praznike vsem naročnikom "Glas Naroda", posebno pa duluthskim Slovencem.

Frank Hočevar.

Žalostni prizori v Halifaxu.

Zavirač, katerega so našli mrtvega v vozu nekega tovornega vlaka, je še držal v roki gorečo cigareto, v drugi pa vžigalico, ki je dogorela do prstov.

Ko se je zrušila šola v Richmondu, je bilo zajetih 200 otrok, katerim je bila vsaka rešitev nemogoča. V bližini pa je neka žena klicala pomoč za svojega moža in svoje štiri otroke, ki so se nahajali pod razvalinami.

"Bil sem v zakopih na Francoskem. Šel sem po bojišču. Videl sem kupe mrtvih vojakov, ki so ležali po polju. Prijatelji in tovariši so bili ubiti poleg mene, toda prizori v Halifaxu so tisočkrat žalostnejši in strašnejši", je rekel mornar Thomas Tramor, ki je pobegnil v St. John.

Pri tej katastrofi je bila ubita ali pa ranjena ena šestnajstina vsega prebivalstva.

Do sobote zjutraj je bila v mestu samo ena brzojavna žica, po kateri se je moglo občevati z zunanjim svetom.

Neko 16letno deklico je vrglo skozi streho neke hiše, valila se je po strehi ter padla na cesto, toda dobila je le majhne poškodbe.

Več sto otrok je zakopanih pod razvalinami; kolikor jih ni uničil požar, so umrli vsled mraza in lakote.

Oddelek vojakov je z velikim naporom odkopaval razvaline, pod katerimi so se slišali obupni klici neke deklice. Ko so jo že toliko odkopali, da jo je bilo mogoče potegniti na prosto, je umrla.

Mnoge žene, katere so prepeljali v St. John, so tako preplašene, da ne morejo povedati niti svojega imena.

Ecuador prelomi z Nemčijo.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Dec. 10, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

Guayquill, 9. decembra. — Vlada danes naznanja, da je pretrgala diplomatične zveze z Nemčijo.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik Neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUŽE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17, Denver, Colo.
FRANK KOCHEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode odrelo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Naročnina za "Glas Naroda" je: za celo leto $3.50, za pol leta $2.00 in za četrt leta $1.00. Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojakom priporočamo.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Louis Andolšek in Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: John Hočevar.
Pueblo, Colo.: Peter Gung, John Germ, Frank Janesh in A. Kochevar.
Salida, Colo. in okolica: Lou. Costello.
Somerset, Colo.: Math. Zernely.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Chicago, Ill.: Jos. Bostič, Jos. Bilar in Frank Jurjovec.
Joliet, Ill.: Frank Bambich, Frank Laurich in John Zaletel.
La Salle, Ill.: Matija Komp.
Livingston, Ill.: Mih. Cirar.
Mascoutah, Ill.: Fr. Augustin.
Nokomis, Ill. in okolica: Math Galshek.
North Chicago, Ill. in okolica: Anton Kobal in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Waukegan, Ill. in okolica: Math Ogrin in Frank Petkovšek.
Cherokee, Kans.: Frank Režlemik.
Franklin, Kans.: Frank Leskovec.
Frontenac, Kans. in okolica: Bos Intrm in Frank Kerne.
Kansas City, Kans.: Geo. Bajuk in Peter Schneller.
Ringo, Kans.: Mike Pencil.
Kitzmiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.
Baltic, Mich.: M. D. Likovich.
Calumet, Mich. in okolica: M. F. Kobe, Martin Rade in Pavel Shaltz.
Chisholm, Minn.: Frank Govže, Jak Petrich.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže, Jos. J. Peshel, Anton Poljanec in Louis M. Perušek.
Eveleth, Minn.: Louis Govže in Jurt Kotse.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Klein, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich.
Roundup, Mont.: Tomaš Paulin.
Gowanda, N. Y.: Karl Sternša.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.
Barberton, O. in okolica: Math Kramar.
Bridgeport, O.: Michael Kočevar.
Collinwood, O.: Math Slapnik.
Cleveland, O.: Frank Sakser, Jakob Debevc, Chas. Karlinger, Frank Meh in Jakob Resnik.
Lorain, O. in okolica: Louis Balant in J. Kumše.
Niles, O.: Frank Kogovšek.
Youngstown, O.: Anton Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin in Misley.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakše.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Broughton, Pa. in okolica: Anton Ipavec.
Burdine, Pa. in okolica: John Demšar.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk, Vinko Rovanšek.
Claridge, Pa.: Anton Jerina in Anton Kosoglov.
Export, Pa.: Louis Supančič.
Forest City, Pa.: Mat. Kamin, Franz Lukan.
Furgil, Pa.: Anton Valentanič.
Greensburg, Pa. in okolica: Franc Novak.
Hostetter, Pa. in okolica: Frank Jordan.
Imperial, Pa.: Val. Peternel, Box 172.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osolnik.
Manor, Pa. in okolica: Fr. Demšar.
Moon Run, Pa.: Frank Maček in Fr. Podmilšek.
Pittsburgh, Pa. in okolica: O. M. Jakobich, Z. Jakshe, Klarich Mat., I. Magister.
Reading, Pa. in okolica: Fr. Spenar.
South Bethlehem, Penna.: Jernej Koprivšek.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Turtle Creek, Pa. in okolica: Frank Schifrer.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.
Willock, Pa.: J. Peternel.
Murray, Utah in okolica: J. Kastelic, Black Diamond, Wash.: M. Porenta.
Davis, W. Va. in okolica: Josip Grosich in John Tavželj.
Thomas, W. Va. in okolica: F. Korenchan.
Milwaukee, Wis.: Andrew Fon in Josip Tratnik.
Sheboygan, Wis.: Anton Ile, John Stampfel in H. Svettin.
West Allis, Wis.: Anton Demšar in Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: Frank Fortuna, A. Justin, in Valentin Marcina.

Rad bi našel svojega brata JANEZA FAJDIGA, doma iz Zaloga pri Postojni. V Ameriki se nahaja že kakih 15 let. Jaz se nahajam v francoskem ujetništvu. Naj se mi oglasi na naslov: Alois Fajdiga, Depot des Prisonniers de Guerre, No. 6302, 8. Comp., de Caen (Calvados) Farmeant, France.
(8-11—12)

Prof. dr. Mullin
Zdravnik-špecjalist za Slovence.
411 - 4th Avenue,
nasproti pošte
Pittsburgh, Pa.

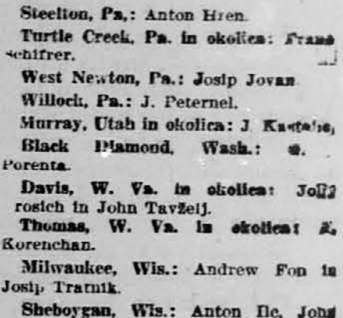

ELEKTRIČNA PREISKAVA Z X-ŽARKI

Star in izkušen zdravnik z 38-letno prakso. Zdravi naglo in vse bolezni. Posebno izkušnjo imam v zdravljenju tajnih moških bolezni. Ozdravim vsako bolezen, katere se lotim zdraviti. Najboljša zdravila iz Evrope, Amerike in ostalih delov sveta. Nizke cene in nasveti zastonj. Točna preiskava in popolnoma zajamčena. Pridite k meni, pomagal vam bom v resnici. Pri meni se zdravi veliko Slovencev.

Uradne ure: od 9. zjutraj do 8. zvečer; ob nedeljah samo od 10. do 2. ure popoldne.

Kako so rešili italjanske umetnine.

(From "The Globe".)

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Dec. 10, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

Benetke, Padova, Treviso, Vincenza in Verona so videti danes zelo daleč od iztegnjenih rok zavojevalca in to daje človeku pravi čut olajšanja. Ta mesta so namreč več kot bogata. To so središča miru in njih zakladnice so bogatejše kot Goleonda glede onega umetniškega bogastva, katero je renansančna doba nagromadila v severni Italiji v obilnejši meri, kot je mogoče kje drugod na svetu tekom tozadevne časovne dobe.

Tukaj je najti mojstrska dela v skoro vsaki vasi in vsaki hiši ter cerkve vsebujejo slike, ki so skoro preko sredstev miljonarjev. Tukaj je triumvirat mojstrov, ona trojica slikarjev, Tician, Tintoretto in Veronese s celo tropo sledilcev, — ki so bili le risarji, pretvorjeni v trenutku od njih velikih mojstrov v umetnike, — okrasila stene in oboke ter zapustila tradicijo okusa, ki traja do današnjega dne. Pogled na beneške vasi z Asolo, ravno pod Monte Tomba, je eden najbolj vzvišenih, kar sem jih kdaj videl.

Teh umetniških zakladov ne bo ropaželjna roka modernih Hunov nikdar onesnažila, kajti vse se je premestilo ali tekom trenutka krize, ali pa že preje, radi večje varnost. Tekom onih blaznih dni umikanja je bil kapitan Ugo Ojetti iz Florence, dobro znan umetniški kritik, neprestano in neumorno na delu in vlada je v trenutku, ko je na tisoče begunccv polnilo ceste, previdno dala na razpolago omejeno število tovornih voz, da se izprazni ta okraj vseh umetnin. Celo mesta, katera se je nepričakovano pregazilo, se je povečini izčistilo vseh vrednostnih predmetov.

Povsem brezprimerna zbirka rimskega jantarja v Cividale (Čedad), tem obmejnem mestu, ki je tako drago ljubiteljem prošlih vekov, je bila odstranjena tekom spomladi. Slike v videmskem gradu ter zbirko rimskih starin iz Ogleja, katero je sestavil pred 50. leti grof Toppo, se je premestilo ob istem času in to kljub protestom župana in škofa.

Avstrijci, ki so zapustili Oglej leta 1915, so oropali tamošnji muzej vseh vrednostnih predmetov. Tekom umikanja se je najboljše izmed preostalega skrbno zavile ter nagromadilo pod katedralo v upanju, da bo morda ta vzgled napotil Avstrijce, ki so manj divji kot pa Nemci, da respektirajo lepote preteklosti. Iz Palmanova se je vzelo slike Padovanina ter po vseh vaseh se je vprizorilo lov za umetniškimi zakladi. Slike so je premestilo tudi iz Pordenone in krasne zbirke cerkvenih posod iz trinajstega in štirinajstega stoletja se je skrbno prevedlo iz Spilimbergo, San Daniele in beneških gorskih mest Gemona in Venzone. Veliko stvari je odšlo še v pretekli spomladi in ostanek je odšel tekom umikanja. Umetniške predmete iz Karnijskih Alp se je zbralo v Tolmezzo ter vse rešilo. Isto se tudi lahko reče glede Conegliana.

Iz Valdobbiadene se je odstranilo mestne arhive, ki so praktično popolni za dobo 1000 let, ter slike Vittoria Veneto. Tudi Treviso, ono prijazno mestece, ki je bilo videti skoro v krempljih sovražnika, se je iznebil svojih umetniških zakladov. Belluno in Feltre, sedanja središča nemških taborov, se je tudi izpraznilo vseh umetniških predmetov. Odstranilo se je tudi devetnajst velikih preprog iz cerkve v Treviso.

Ti okraji so tako bogati na umetninah, da je bilo nemogoče rešiti vse. Slavna Villa Barbaro v Masero, koje stene so bogatejše kot jeruzalemski tempelj vsled fresko Pavla Veronese, stoji skoro nepokvarjena v strelni razdalji sovražnikovih topov.

Zaklade krog Vicenze se je zbralo tekom avstrijske ofenzive v preteklem letu ter so odšli sedaj isti proti jugu v petih železniških vozovih. Isto se je storilo v Veroni. Trije tovorni vozovi so vzeli umetniška dela iz Bassano okraja na varno. Slike Girogionija pa so odšle iz Castelfranco že pred dvemi leti.

Lahko bi se reklo, da je bila cela Italija, severno od Mincio in reke Pada, izčiščena umetniških del, katera se je poslalo proti jugu radi večje varnosti. Hiša pesnika Petrarke v Arqua Petrarca je prazna.

Veliko je dala iz sebe tudi Padova, eno najbogatejših italjanskih mest. Velika naloga je bila premestiti slavni konjeniški kip iz brona, delo Donatellija, nazvano "Condottiere Gattamelata". Kljub temu pa se je delo izvršilo. Le sličnі kip "Calleoni" v Benetkah, delo Verrocchia, se je pustilo na mestu, in sicer na izrecno prošnjo župana, ki je nudil jamstvo za varnost kipa. Kaj bi mogel storiti, da reši kip, če bi prišel sovražnik, je zagonetka.

Muzej in knjižnico v Benetkah se je izpraznilo. Odstranilo se je vsa dela Donatellija v cerkvi San Antonio. Vzelo se je tudi reliefe iz brona nad oltarjem in cerkev izgleda kot da je bila oropana.

Iz katedrale v Padovi se je vzelo slike Schiavonija obenem z drugimi bogatimi cerkvenimi zakladi. Slavno "Polaganje v grob" od Mantagna v škofijski palači se je tudi spravilo na varno.

Benetke so tako oropane umetniških del, da izgleda vedno naraščajoče zapuščenje mesta kot grobišče. Umetniške galerije, kot one v Padovi, so morale dati vse od sebe. Slike so spravili na varno na velikih plaveh. Scuola di San Rocco, akademija in Museo Civico so popolnoma prazni. Zakladi iz katedrale sv. Marka se nahajajo sedaj v Rimu obenem s kostmi sv. Antona Padovanskega, ki se nahajajo sedaj v cerkvi Apostolov v večnem mestu.

Slavne konje iz brona iz cerkve sv. Marka, ki predstavljajo neprekosljivo delo grških umetnikov, se je prvotno spravilo v Rim, da krase slavolok cesarja Nerona in pozneje Trajana. Nato je poslal te konje Konstantin v cesarski hipodrom v Bizanciju (Carigradu). Odtam jih je pripeljal s seboj kot plen Enrico Dandolo, beneški vojskovodja, in še pozneje je te konje odpeljal Napoleon v Pariz. Avstrijci pa so konje pripeljali nazaj v Benetke leta 1815. Konje so sedaj izkopali iz njih skrivališča pod velikanskimi stopnicami v Doževi palači, kjer so počivali dve leti, jih naložili na plave ter poslali po reki Padu in od tam v Rim, po preteku skoro 1600 let.

Njih zunanje obrise je bilo lahko videti skozi omote. Prebivalci Benetk so bili nad vse žalostni vspričo njih odhoda, kajti ti konji so bolj kot katera druga stvar označevali Benetke.

Ostali svet pa je lahko hvaležen, da se nahajajo izven nevarnosti.

Istrsko vino.

Pred kratkim se je vršila seja vinske poslovalnice za Istro, v kateri se je porazdelil letošnji istrski pridelek vina in so se določile cene vinu. Določilo se je: 25,000 hektolitrov vina za rodbine pridelovalcev za njihovo rabo in porabo, 16,000 hl. za Pulo, 40,000 hl poveljništvu v Bujah, 10,000 hl za mesto Trst, 29,000 hl za porabo istrskega prebivalstva.

Istra je torej pridelala 120,000 hektolitrov vina, določila se je najnižja cena 40 K za stopinjo alkohola in hektoliter. Če bi istrsko vino imelo povprečno 9 stopinj alkohola, bi se torej prodajalo po 360 K hektoliter in bi bila torej letos Istra pridelala vina za 43 milijonov in 200 tisoč kron; če se pa vzame povprečna vsebina alkohola samo 8 stopinj, pa bi znašala vrednost vina 38,400,000 kron. Pred štirimi leti bi bila dobila Istra za ravno tako množino vina kvečjemu samo 5 milijonov in 760 tisoč kron; letos torej skoraj 38, ožiroma 33 milijonov več.

Rojaki naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Razmere v Nemčiji.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Dec. 10, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

Na razpolago je popolnoma resnična povest, ki osvetljuje naravnost nevrjetni način, s katerim skuša nemška vlada odpomoči glavnim potrebam, ki so se pojavile v času vojne. Potujočega glumača so aretirali na podlagi obdolžbe, da troši kruh, ker je z njim pital svojega medveda, s katerim je vpri zarjal igre.

— Medved mora jesti, — je rekel glumač izzivalno sodniku. — On je moj edini vir zaslužka.

Sodnik je smatral odgovor za povoljen, a odredil drugi proces ter obsodil glumača na denarno kazen par ducatov mark.

— Obnašati bi se morali soglasno s postavo ter si nabaviti za medveda krušno karto, — je rekel.

Moderni človek pa potrebuje prav tako obleke kot potrebuje hrane. Nemška vlada je vzela že zgodaj v pretres dejstvo, da bo kmalu nemogoče obnoviti dobavo oblek ter surovin za obleke in to radi blokade ter omejitev z ozirom na nevtralne narode. Nemčija ne proizvaja nikakega bombaža ter ne dovolj platna in volne, da bi vsaj deloma pokrila svoje najbolj zmerne letne potrebe. Celo če je bilo mogoče za posamezника kupiti obleko izven nemške meje, bi tako nakupovanje ustavila nemška vlada. S tem bi se pošiljalo denar izven dežele in to bi bilo gotovo proti interesom dežele. Nemčija ni nikdar vzela vpoštev želja posameznika.

Da se odpomore situaciji, je uvedla vlada toliko platna in volne kot je mogla. Te surovine so nato izdelali v Nemčiji v sukno. Uvedla je tudi bombaž kar ga je mogla dobiti, da ga uporabi pri izdelovanju eksplozivnih snovi. Nato je pričela pečati se z nadomestili. Nemški uspeh, da so napravili 7000 različnih in uporabnih stvari iz izločkov premoga, je skoro zmešal nemško glavo. Pojavila se je teorija, da je mogoče najti nadomestilo za vsako stvar. Umetne masti, mleka, surova masla, čokolade, kave in slično so skoro uničile nemške želodce predno so prišli v Nemčiji do prepričanja, da se pravih živil ne more napraviti na ta način.

— Napravili bomo obleko iz papirja, — so rekli znanstveniki.

Teoretično razlaganje je bilo prepričevalno, čeprav ni človek nikdar slišal o papirnatih oblekah Russell Sage-a. Stvar se je izvršila najbrž na ta način:

— Obleke ni mogoče napraviti iz navadnega papirja, kajti slednji se raztrga. Sukno pa je sprejeno iz niti. Mi izdelujemo zelo izvrstne vrvi iz papirja in tudi sukanee iz papirja. Predimo torej papirnato sukno iz papirnatih niti. S tem bomo uničili bombažne sadilee v Ameriki, ki so se izkazali sovražnim naši kulturi in napravili bomo svojim prijateljem ovčjerejce v Argentini, ki nam bodo prodajali svojo volno za našo lastno ceno. Ali ne bodo umetni nitrati, uničili nitratno industrijo v Chile? Torej.

Ni pa videti, da bi se izkazala obleka iz papirja kot uspeh. Sukno iz papirja je izgledalo dobro. Izgledalo je kot dobra škotska mešanica ali kak drugi uzorec, katerega so hoteli oponašati. Oficijelno poročilo se je glasilo, da je sukno iz papirja dobro, da se dobro nosi, da je trpežno in v vsakem oziru zaželjivo, a vendar je videti, da niso postale obleke iz papirja nikdar priljubljene v Nemčiji. Prišel bo morda čas, ko bo človek zbral svojo dnevno zalogo listov ter šel z njo v mlin, kjer se jo bo spredlo v lepo obleko. Vse pa kaže, da ta način še ne bo kmalu prišel. Morda se je izkazalo sukno iz papirja kot preveč sprejemljivo za oster nemški veter ali pa se je pojavila kaka druga težkoča.

Dočim pa je slišati veliko govorenja o oblekah iz papirja, zatrjujejo ljudje, ki so ravnokar zapustili Nemčijo po neprestanem bivanju v tej deželi v času vojne da niso nikdar videli teh oblek v rabi.

Na sličen način so skušali napraviti sukno iz zdrobljenega lesa, a vse kaže, da je to sukno zadela ista usoda kot ono iz papirja.

Teoretično je bilo to sukno možno, a praktično se ni obneslo.

Sukno, napravljeno iz odpadkov volne, so pokrili z materjalom, napravljenim iz zdrobljenega lesa vsled česar je sukno precej lepo izgledalo, a ni bilo praktično uporabno za obleko. Vsled tega je bilo potrebno storiti nekaj drugega. —

Vlada je rešila problem s tem da je določila omejitve glede nakupa novih oblek. Vsakega Nemca so prisilili, da je ponosil do konca svojo zalogo starih oblek. Danes so ovratnice edini predmet, katerega se lahko kupi brez policijskega dovoljenja, a še predno so postale odredbe tako stroge, so napeli vse sile, da se zmanjša nakupovanje.

Trgovcem niso dovolili oglaševanja rabzprodaj, in v izložbena okna niso smeli staviti zapeljivih predmetov. Tudi niso smeli razkazovati primerjalnih cen. Če si je kdo želel predmeta, katerega je lahko kupil brez posebnega dovoljenja, je lahko šel v prodajalno ter ga kupil, a prodajalni ni bilo dovoljeno pregovoriti ga k nakupu. —

Dandanes je Nemčija oblečena popolnoma v obleke kroja leta 1914 in še prej. Vsak ponosi obleko, katero je že davno zavrgel.

Znamenje domoljubja je nositi slabo obleko in človek, ki bi se prikazal v novi obleki, bi se čutil primoranega pojasniti sosedu vzroke za to.

Ker pa ni imel vsak Nemec dosti starih oblek pri roki, da zadosti današnjim krojaškim potrebam, je ustanovila vlada urad za ponošene obleke, kjer se jih prodaja in kupuje.

Eno glavnih opravil tega urada pa je sprejemati darove od onih, ki imajo izobilico starih oblek ter jih dajati zastonj onim, ki nimajo nikakih ali ki jih ne morejo kupiti.

Pomanjkanju čevljev se je odpomoglo na sličen način.

Tekom preteklega poletja je bilo naravnost moderno hoditi bos v številnih nemških mestih, dočim so hodili po deželi vobče bosi.

Otrokom v večini nemških šol, seveda ne v dobrostoječih okrajih, so povedali učitelji, da gotovega dne lahko pridejo bosi v šolo, kar je bila prej naravnost nezaslišna stvar.

Grška bo zaplenila premoženje.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on Dec. 10, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 9. decembra. Reuterjevo poročilo iz Aten pravi, da bo vlada zaplenila premoženje prejšnjih grških ministrskih predsednikov Štefana Skulavdis in Špiridijona Lambrosa.

ZA BOŽIČ!

V zalogi imam 6 novih slovensnih Columbia plošč. Ako želite slišati o Božičnih praznikih krasno slovensko petje in fino godbo za ples, pošljite nam takoj naročnino dokler zaloga ne poide.

E 3593	(Barčica po morju plava. Petje (Lušno naprej. Polka.	75c
E 3594	(Visoka je gora. Petje (Ljubi Janez. Polka.	75c
E 3595	(Bratci veseli vsi. Petje (Naprej v Ljubljano. Kranjski ples	75c
E 3596	(Ko sem k njej peršov. Petje. (Ti si mila. Valcer na harmoniko	75c
E 3473	(Dečka kriv. Valcer (Na lepem plavem Donavu. Valcer	75c
E 3474	(Lepa Rumunka. Valcer (Hedvig. Polka	75c

Vseh šest plošč Vas stane le $4.50 in jih pošljemo takoj, kakor hitro dobimo naročilo. Brez denarja ne pošljemo blaga. Ne pozabite nam dati točno ime od Vaše Expressne postaje, da ne bo kakšne zmešnjave pri pošiljatvi.

Se toplo priporoča Vaš rojak

IVAN PAJK

COLUMBIA DEPT. & JEWELRY, ETC.
456 Chestnut St., Conemaugh, Pa.

"HI-PRESS" with the RED LINE 'round the top

Najboljša obuvala, ki so bila sploh kdaj narejena za vas, Mr. Majnar!

"Hi-press"—originalni beli gumijevi škornji in čevlji — predstavljajo največji napredek, ki ga je svet sploh videl v metodi izdelovanja gumijevih obuval. Po načinu čudovitega novega procesa Goodrich auto gumijevih koles — najpripravnejši in najustrajnejši gumij, ki je sploh poznan — je stopljen v en kos za škornje ali čevlje Goodrich — družba, ki vas zaklada z vsem, kar je najboljšega iz gumija, skoro pol stoletja — je iznašla to velikansko izboljšanje. Edino le Goodrich izdeluje škornje na ta način.

Podplati prekose z žeblji nabite usnjate podplate — faktično trpe dalje kot železo. Vsak "Hi-press" škornj ali čevelj je iz enega samega kosa gumija — in je vlit po meri vaše noge. Torej pomislite, kaj to pomeni, Mr. Majnar! Nobenih robov in razpok ter ne pušča.

"Hi-press" je edino obuvalo, ki ustraja pri vašem delu. Zahtevajte pri vašem trgovcu škornje in čevlje „z rdečo črto okrog vrha".

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLEDAR

za leto 1918.

Razen koledarskega dela ima še sledečo vsebino:

Pesem.	Normalni potek ruske revolucije.
Važen zgodovinski dokument.	Rusija.
Popolen pregled svetovne vojne.	Nemški cilji in Rusija.
Praznik v Petelinji vasi.	Padec rodbine Romanovcev.
Prag.	Prednost brzojava.
Problem Alzacije-Lotarinške.	Pesem jetnikov.
Ukradeno pismo.	Kozaki in njih vojska.
Red.	Litvinski kmetje.
Veliki dobitek.	Nevidna poslanica.
Razno o otrocih.	Buchara.
Doživljaj francoskega žurnalista.	Čudne pogrebne določbe.
Venizelos.	Album.
O postanku koledarja.	Krščanska svatba pri Kafrih.
Nemški napadi s plinom.	Večni koledar.
Živali in aeroplani.	Petelinji boji.
Ruska revolucija.	Nekaj za gospodinje.
Program ruske socijalistične stranke.	Šala.
Aforizmi.	Oglasi.

Koledar krasi nad trideset slik, izmed katerih jih je skoraj polovica s soške fronte.

Stane 35 centov.

Naroča se pri:

Slovenic Publishing Company

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK CITY, N. Y.

SLOVENSKO

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Incorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: F. S. TAUCHAR, 674 Absay Ave., Rock Springs, Wyo.
Podpredsednik: JAKOB DOLENC, box 181, Broughton, Pa.
Tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, box 647 Forest City, Pa.
Pomožni tajnik: AVGUST GOSTIŠA, box 310, Forest City, Pa.
Blagajnik: JOSIP MARINČIČ, 5805 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pomožni blagajnik in zaupnik: ANT. HOCHEVAR, RFD. No. 2 box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:
Predsednik nadz. odbora: JOSIP PETERNEL, box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: JERNEJ HAFNER, box 65, Burdine, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:
Predsednik porot. odbora: MARTIN OBREŽAN, box 72, R. Mineral, Kans
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. No. 3, box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St Pittsburgh, Pa.

Uradno glasilo: "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki so naprošeni pošiljati vse dopise direktno na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pa pošilja edino potom poštnih, ekspresnih ali bančnih denarnih nakaznic, nikor pa ne potom privatnih čekov, na naslov: Frank Pavlovčič, Farmers & Miners National Bank, Forest City, Pa.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nenudoma naznanijo uradu glav. tajnika, da zamore napako popraviti.

Amerikanci v ognju.

—ooo—

Naš prvi boj na morju.

—ooo—

— Amerika se nas mora bati, predno nas more ljubiti, — je izjavil lord North, ministrski predsednik Anglije ter trobilo blaznega angleško-nemškega kralja Jurija III.

North je izjavil to v angleškem parlamentu kot izgovor za naravnost nevrjetno okrutne davke, katere se je naložilo angleškim kolonijam v Ameriki in za odklonjenje katerihkoli pravic, katere so te kolonije zahtevale zase.

Polkovnik Barre pa je odgovoril v parlamentu na sledeči način:

— Amerikanci so žilav, prost narod. Če ne bomo izpremenili svojega stališča proti njim, se bo odtrgalo Ameriko od naše strani.

North in kralj pa nista hotela poslušati tega pametnega glasu. Kljub vsem protestom kolonistov so se davki vedno večali.

Dr. Johnson, sestavitelj znanega besednjaka, je podpiral stališče kralja napram kolonistom z naslednjimi besedami:

To je pleme obsojenih zločincev ter morajo biti hvaležni za vse, kar jim dovolimo.

Ko pa so Amerikanci še bolj resno in nujno protestirali, je vprizorila angleška vlada korake, da s silo izvede pobiranje nepriljubljenih davkov. To pa nas je privedlo do našega prvega boja na morju.

Zgodaj leta 1772, — tri leta pred početkom revolucije, — se je poslalo angleško bojno ladjo z osmimi topovi "Gaspee" na križarenje ob Narragansett zalivu s poveljem, da izsili določbe dohodninske postave. Ladji je poveljeval poročnik Duddington.

Ta častnik je postopal s prebivalci Rhode Islanda kot da ima opraviti s tropo zločincev. Ustavljal in preiskaval je vsako ladjo, ki je stopila v zaliv ali skušala priti iz zaliva. Premeteval je tudi tovore takih ladij ter iskal takozvani kontrabant.

Kadarkoli je našel slučajno kake predmete, ki so bili po njegovem mnenju kontrabant, ni le konfisciral in uničil te predmete, temveč tudi naložil težke kazni lastnikom teh predmetov.

Večkrat je tudi zaplenil in vrgel v morje tudi zaloge, ki nikakor niso bile kontrabant in vse to raditega, da pokaže svojo moč nad nesrečnimi kolonisti. Vsak tovor pa, ki mu je slučajno ugajal, — če je predstavljal kontrabant ali ne, — je zaplenil v svojo lastno korist ali pa v prid angleške vlade.

Nezadovoljen s povdarjanjem svoje velikosti napram nesrečnim kolonistom, je šel Duddington še en korak dalje v svoji karijeri postavno dovoljenega pomorskega ropanja.

Na čelu večjih oddelkov svojih ljudi je kradel prašiče, ovce in kokoši farmerjev, ki so živeli ob obali zaliva. Ko so farmerji oporekali temu njegovemu počenjanju, jih je kaznoval s tem, da jim je posekal sadno drevje ali jim pa požgal skednje.

Nekega večera v juniju 1772 je skušala neka ameriška ladja — lahkih jader in najhitrejša v onih vodah, — priti mimo angleške bojne ladje in v pristanišče.

"Gaspee" je takoj vprizorila lov nanjo. Ameriška ladja je bežala ter izbrala povprečni kurz na poti na prosto morje. Angleška bojna ladja jo je zasledovala, a pri tem nasedla na neko skrivno skalo, kjer je obtičala, brez pomoči ter nezmožna vsakega gibanja.

Tedaj pa je prišlo iz zaliva in pristanišča osem čolnov, v katerih so se nahajali prebivalci Rhode Islanda. — Čolni pa so se pomikali naravnost proti angleški bojni ladji.

Duddington je videl prihajajoče čolne ter uganil njih namen. Posadko je poklical na svoja mesta in — prva naša pomorska bitka se je pričela.

Veliki topovi angleške bojne ladje so divje lajali na prihajajoče Amerikance. Kljub temu strašnemu ognju pa so prihajali Amerikanci vedno bližje, nemeneč se za kroglje, ki so jim švigale mimo glav.

Čolni so se postavili podolgem ob bojni ladji in posadka teh je pričela plezati na krov. S pištolami in noži v rokah je pričakoval Duddington s svojo posadko Amerikance.

Za par minut se je unel vroč boj moža proti možu.

Končno pa so prebivalci Rhode Islanda potisnili nazaj svoje sovražnike ter se polastili ladje. Duddington je bil hudo ranjen. Preostala posadka bojne ladje pa se je udala.

Razjarjena angleška vlada je ponudila velike nagrade za aretacijo razdejalcev bojne ladje "Gaspee". Dasiravno pa so bila imena vsakega posameznega znana celi koloniji, se ni izplačalo nobene nagrade in nikogar se ni moglo aretirati.

—ooo—

Raztreseni listi.

—ooo—

Spisal **Janko Kersnik.**

—ooo—

1.

Imel sem prijatelja.

Dober mož je bil. Kadar je imel denarja, sva ga imela oba, in kadar sem bil jaz zaljubljen, je tudi on prebiral Heineja.

Če sva šla na izprehod, me je vselej on vprašal, kam pojdeva, in kadar nisem bil jaz v tistem drugem stanu, v katerem hodi človek pod tem ali onem oknom gorindol, sva jo krenila ven iz mesta na zelene travnike.

Več let sva tako ravnala. Kaj bi ne, saj sva bila prijatelja od mladih let.

Ko sem še jaz doma po mlakah žabe lovil, tačas je tudi on lopotal po vodi, in če je šolmošter mene poslal za peč, se je tudi moj prijatelj jokal z menoj vred.

Oba sva šla po svetu študirat, in ko je naju filistrstvo pokrilo s svojim meglenim pajčolanom, sva bila zopet skupaj ter skupaj hodila na izprehode.

Eno naju je ločilo. Jaz sem se zaljuboval vsak mesec, — on pa je takrat bral Heineja; zaljubil se ni nikdar.

A človek ne ve ni ure ni dneva! Šla sva ven iz mesta na polje, na travnike. Bil je lep pomladnji dan, takov, kakršnega opevajo poetje, ko so stari po petnajst ali šestnajst let.

Na vrbi ob travniku je žvižgal drozg, po travniku so cvele solnčnice.

"Kaj gledaš tako pazno?" vprašam svojega tovariša.

"One rože. Glej, kako obračajo svoje glavice za solncem."

"To je ljubezen", mu pravim.

"Škoda, da si se s fiziko ukvarjal."

"O, moleči, moleči", odgovorim smeje; "človek ne ve ni ure ni dneva."

In drugega dne sva šla zopet čez travnik; nebo je bilo oblačno.

"Glej, kako žalostno povešajo danes solnčnice svoje cvete, — za ljubčkom žalujejo."

Prijatelj je molčal.

Pomlad je minula, poletje je razgrevalo mesto in polje, preselila sva se s prijateljem na kmete.

Mnogo tujcev je bilo tu, deklet in gospá.

Mene sta zanimala dva črna očesa — in moj tovariš je potrpežljivo recitiral: "Im wunderschönen Monat Mai."

Pa mož se je dolgočasil, zdelo se mu je, da se mu zdeha.

"Človek ne ve ni ure ni dneva", sem mu zažugal.

Nekega večera sva sedela sama pred svojo gostilno, kar se prilje mestni voz. Gospod in gospa, oba elegantna, izstopita.

Ko odideta mimo naju v vežo, obrne gospa svoj obraz. Videl sem oči, samo oči.

Moj tovariš me prime za roko.

"Kdo je to?" vpraša nekako čudno.

Takih vprašanj pri njem nisem bil vajen.

"Čakaj, hočem poizvedeti" pravim.

"Ne, ne nikar!" odgovori osorno.

In ko sva šla k počitku, ni govoril več o Heineju.

Človek ne ve ni ure ni dneva.

Drugega dne so se seznali z došlecema.

Šli smo na izprehod; trebalo je iti čez ozko brv.

"Dajte mi roko!" reče gospa mojemu tovarišu.

Ko smo se vračali domov, je šel na njeni strani.

Zvečer nisva govorila; več dni, več večerov je bilo tako.

A šla sva vendar zopet sama na izprehod. Zopet čez travnik; toda solčnic ni bilo.

Jaz sem omenil onih rož. Tovariš je obstal, me pogledal in dejal tiho:

"Da, to je bila ljubezen."

In popoldne se je izprehajal z lepo tujko.

Drugega dne zjutraj zapoje trobenta po vasi. Huzarji so prišli. Na čelu je jahal lep lajtnant.

Popoldne smo napravili izlet in lajtnant je spremljal našo gospo, na drugi strani pa moj tovariš.

In zopet je napočil dan, lep solnčen, poleten dan.

Moj prijatelj je bil doma — bolan je bil. Besedice ni govoril; v strop je gledal, nem, potrt.

Lajtnant je sam spremljal lepo damo.

Drug tik drugega sta hodila in se razgovarjala tiho in smehljajoč...

Bore prijatelj!

Mnogo, mnogo tednov je minulo, in oni dan sva šla s prijateljem zopet ven iz mesta na polje, na travnik.

Meglen dan je bil, na vrbah ni bilo več zelenega perja.

"Solnčnic tudi ni več", sem dejal tovarišu.

"In ljubezen?" je odgovoril tiho.

Megla je pokrivala plan in meglene gozde, po vrhovih golih vej pa so visele srebrne kaplje.

Ali niso bile to solze, — solze za solncem, za cvetjem?...

2.

Bele rokavice je imel in belo ovratnico.

V roki je držal klak in moderno izrezane peruti elegantnega lastavičarja so se lepo polegale proti petam.

Baronica je položila Voltairjevo "La Pucelle" iz svojih drobnih ročic in lenivo naslonivši se v fotelju je zategnila ustni v ljubezniv smehljaj.

Lep mož je bil ta novi odgojitelj, eleganten, kakor bi bil rojen v salonu.

In vendar je tekla njegova zibel v kmetski hiši.

Frak in bela ovratnica sta mu bila kakor prirojena, in vendar je nekdaj begal bosonog po vaškem blatu.

Vedel in kretal se je tako, kakor bi ne poznal drugih tal, nego gladke parkete.

In vendar je nekdaj okorno koracal po ilovem tlaku očetove kmetovske izbe.

A sedaj je stal v baroničnem budoarju.

In baronica je tu mnogokrat prebirala Voltairja in mnogokrat sanjarila o črnih brčicah.

In ta, ki je sedaj stal pred njo, ta je imel črne brčice.

Kaj čuda, da ji je bil po godu, ta novi hofmajster!

Sedaj je bilo vendar strašno dolgočasno na deželi — ni plesov, ni gledališča: ves dan julija meseca gorko solnce.

In drugega dne se je preselil novi odobreni odgojitelj v grad in je prinesel s seboj črne brčice.

Učil je mladega baroneka latinsko, z gospodom baronom je igral šah, z gospo baronico pa — ti ljubi moj Bog, saj je bilo strašno dolgočasno na deželi, ni plesov, ni gledališča, nobenega lajtnanta — cel dan gorko poletno solnce.

Pred gradom je stala košata platana, veje so obsenčevale baroniična okna. Po vejah pa je skakljal majhen tiček in žvrgolel ter gledal v okna, gledal mnogokrat lepo baronico in lepega hofmajstra, ko sta sedela na kanapeju, se poljubovala in šepetala tiho, slastno.

Kaj sta govorila, tega ni čul, saj tudi ni bil radoveden — majhni pisani ptiček.

In to se je godilo mnogo, mnogo dni v vročem, dolgem poletju. Platana je obsenčevala visoka okna in po vejah je frčal gorindol mali ptiček.

Prišla je jesen. Zeleno listje je izgubljalo svoj svit, orumenelo je padalo na rosna tla, ptiček je žalostno gledal v visoka okna.

In nekega dne — megla se je vlačila čez daljno planjavo — je priskakljal zopet na vejo pred okno.

A danes ni bilo lepega hofmajstra v budoarju, — baron in baronica sta bila tu.

A nista sedela na kanapeju in nista se poljubovala.

Ptiček je zopet odfrčal, — saj ni bil radoveden; tožilo se mu je po lepih, gorkih dnevih.

Proti večeru je bil zopet na platani, iz grada pa je prišel lepi hofmajster in za njim je nesel fante majhno culico.

Listje je šumelo pod njunimi stopinjami. Ptiček je položil glavico pod perotnico.

Mračno je že bilo. — —

Minulo je mnogo let Marsikaj se je premenilo, marsikaj je postalo staro in novo je jelo gospodariti po svetu.

In zopet je prišla jesen.

V glavnem mestu je zboroval zbor, — najimenitnejši cele dežele.

Med plemenitimi gospodi na levi strani je sedel nekov baron; zdehalo se mu je, raje bi bil sedel pri šahu.

In blizu njega je bil drugi gospod, rekali so mu doktor; in zelo so mu čestitali.

Temu se ni zdehalo, mnogokrat je vstal ter govoril tehtne besede za blagor in korist onih, ki so ga sem poslali.

Pred okno pa je prifrčal mali pisani ptiček in pogledoval v zbornico, tiho, žalostno; — tožilo se mu je po minulih gorkih dnevih.

Uprav sedaj je vstal gospod doktor ter počel lep govor; in ti na levi strani so ga lepo poslušali ter klicali "bravo, bravissimo" njegovim tehtnim besedam.

Oni na desni pa so upirali osorno svoje oči v govornika in majhen star mož z belo baroko med njimi je jezno vrtil svojo tobačnico med prsti.

Dolgo je govoril doktor, in ko je končal, so ga obstopili tovariši z leve strani ter mu dobrikali.

Tudi baron je vstal, podal govorniku roko in rekel:

"Ich gratuliere!"

Doktor se je poklonil ter zavihal brčice, ki niso bile več črne.

Na oknu pa je zopet sedel mali, pisani ptiček in tožno gledal v sobano.

Tožilo se mu je po vročih poletnih dnevih, po košati platani, po lepih zelenih vejicah — po minulih mladih letih.

Marsikaj je bilo že postalo staro, — oj, staro!

(Konec prihodnjič).

Avstrija je izpustila ruske ujetnike.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on Dec. 10, 1917, as required by the Act of October 6, 1917.

Rim, 9. decembra. — Poročevalec "Associated Press" na laški fronti brzojavlja:

"Avstrijski ujetniki, ki so bili ujeti zadnje dni, pravijo, da se je pričelo odpuščanje ruskih ujetnikov v Avstriji pred desetimi dnevi. Avstrija je to pričela, ne da bi čakala na Rusijo, da izpusti avstrijske ujetnike.

Vsakega ruskega ujetnika so skrbno naučili o avstrijski želji po miru in vsi ujetniki so bili poslani v Rusijo, da agitirajo za končanje vojne."

Pri Kurdih.

—ooo—

Bagdadska železnica bo odprla civilizaciji in prometu prostrane dežele notranje azijske Turčije. Z zgradbo železnice, kot znano, so pričeli Nemci ter je dobila svoje ime po mestu Bagdad, katero so v sedanji vojni zavzele angleške čete. Po svoji naravi so ti kraji izredno rodovitni, nekdaj so tudi bili zelo bogati, a vsled pomanjkanja cest so propadli popolnoma. Ko bo vojna končana, se bo ta železnica gotovo razprostrla tudi po planjavah Mezopotamije. In eden prvih narodov, ki po ti železnici pride v stik s svetom, so Kurdi.

Kurdska je večina prebivalcev v deželi Djarbekir, v severnem delu dežele Bagdadske in na jugu dežele Erzerum. V stari dobi se je to ljudstvo imenovalo Karduei. V teku stoletij pa so se stari Karduei pomešali z marsikaterimi drugimi rodovi. Njihova gorska domovina je postala naravno pribežališče vseh, ki jih je ali iskala sodnija, ali pa so se odtegovali verskemu preganjanju, ali političnim prekucijam; tukaj najdeš strastne manihejce, ki so jih izgnali krščanski knezi, pregnane kristjane, ki so zbežali iz Perzije. Tukaj sta naselila Nabuhodonozor in pozneje Tigranes Veliki, armenski kralj, židovske ujetnike.

Iz teh različnih ljudi je nastal kurdski narod, ki je sicer po svoji veri zdaj mohamedanski, a hrani v svojem življenju dosti krščanskih spominov.

Narod je krepak, bojevit; beseda "kurd" pomeni v perzijskem pogumen, odločen, bojevit. Nekdaj so bili ljudje zelo razumni, zato je pa tudi iz tega naroda dobilo mohamedanstvo mnogo odličnih mož, na primer slovečega sultana Saladina. Sedaj je ljudstvo zapadlo popolni nevednosti. Napadati potnike, nadlegovati domače kmete, odganjati jim živino, boj od plemena do plemena, to je zdaj opravilo pravega Kurda.

Turški vladi so se Kurdi dolgo časa odločno zoperstavljali in šele proti koncu minulega stoletja se je vladi posrečilo premagati nasprotnike; boj je trajal 40 let in bilo je treba veliko vojakov, da se je mogel končati. Ljudstvo je pa tudi še zdaj skoraj popolnoma neodvisno, ima svoje lastne poglavarje in sultanu plačuje le nekaj davka. Dostikrat vlada tudi tega ne dobi. Severno od Djarbekirja se na primer razprostira neizmerna ravan, kamor se pobiralci davka ne upajo priti, ker se boje kurdskih pušk. Turška vlada proti temu nima nič in pusti ljudem neodvisnost, saj je te narod obenem neka obmejna straža proti vsakemu napadu od perzijske strani.

Narod šteje 80,000 pušk, to je bojna moč, ki se da upoštevati. Turčija je Kurdom tudi dovolila delati si puške repetirke po najnovejših vzorcih. Narod ima tudi svoje spretne puškarje, ki izdelavajo "Martini" in "Mauser" puške tako dobro, kot katerakoli evropska tovarna.

Kurdi so večinoma pastirji, pasoči svoje črede od kraja do kraja. Nekoliko je med njimi tudi poljedelcev, večina pa biva v šotorih ter se premika po vsej azijatski Turčiji s svojimi velikanskimi čredami. Iz živinoreje dobivajo bogatih dohodkov; marsikateri kurdski glavar ima 700—800 glav živine. V njihovih šotorih najdeš vso razkošnost arabskih šejkov. Po zimi so v svojih vaseh v ravnini, ko pa pride pomlad, odidejo v višave, kjer ostanejo skozi vroče poletje na planinskih pašnikih ob hladnih gorskih vreleh.

Tako brezskrbno življenje v krasni, veličastni naravi daje plemenu kurdskemu nravno moč in odločnost. In v tem ljudstvu najdeš mnogo po svoji naravi pobožnih duš. Radi opisujejo krasoto svojih gorá in gozdov. Naravo ljubijo in od nje se jim misli povzdigujejo k Stvarniku. Neki sivolasi glavar je bil ves iznevoljen, da se drznejo olikani ljudje tajiti Boga. "Kdo pa je potem ustvaril naše gore, naše gozdove, naše pašnike, če Boga ni?"

Misli teh divjakov povzdigniti k Bogu je kaj lahko. Le do njih se mora priti in kazati moramo da jih ljubimo. Priti moramo v njihove šotore, ozdraviti jim bolnike, dati jim zdravil — božjem imenu! Tako pridemo lahko do njih in se začnemo ž njimi pogovarjati.

Če te zanima, dragi čitatelj, — pravi misijonar, pisatelj teh vrstic, — idi z menoj za trenutek, bova šla obiskat kurdsko taborišče. Od zgodnjega jutra do vročega dne jezdimo iz ravnine kvišku v hribe. Tam na obzorju zapaziš nastavljene črne šotore tabora Kurdov. Naši konji čutijo bližino vrelea in urno jezdimo po pašnikih naprej. Veliki psi naznanjajo Kurdom naš prihod; prihite nam naproti s strastnim lajanjem in nam kažejo svoje ostre zobe. Kurdi nas zapazijo in spoznajo. Pse pokličejo nazaj. Takoj se raznese po taboru vest, da prihaja zdravnik. Glavar sam pride in pomaga duhovniku iz sedla in ga pozdravi: "Bog te pošlje, glej, imamo veliko bolnikov!"

Zdaj se vsedemo pred poglavarjevim šotorom na veliko preprogo. Ves tabor se zbere okrog nas. Možje so rjavi kot bron ter divjega pogleda. Ženske nosijo pisano obleko, deca pa se drvi pol naga okrog nas: vsi gledajo željno v zdravnika. Saj smo tudi tem revnim ljudem prišli kakor višje bitje, poslano od Boga samega; in to bitje vsi občudujejo.

Povpraševanje se prične in litanij njihovega trpljenja ni konca ne kraja. Misijonar jih izprašuje, jim daje zdravila, jim obvezuje rane; nase ne sme misliti. Sedem ali osem ur je bil v sedlu, a zdaj ni časa misliti na počitek. Trud mu obilo poplača otroška vdanost teh ljudi. "Kakšen človek je vendar ta zdravnik", ti pravijo; "glej, on se ne utrudi, kakor mi, glej, to so levi! In zakaj so prišli k nam iz daljnih dežel? Prišli so nam donašat zdravil." Zdaj se oglasi glavar: "Vi psi, ali ne vidite, da je ta mož prišel k nam zavoljo Boga? Glejte, to so ljudje božji, ki prihajajo k nam revežem, da nam olajšajo našo bedo in ozdravo naše bolezni."

Mudimo se nekaj ur, potem pa moramo odpotovati; pričakujejo nas bolniki še drugod. In ko se zdravnik misijonar vzpenja zopet na konja, mu želijo vsi: "Bog te spremljaj! Priporočamo te Bogu, on te naj blagoslovi tisočkrat."

In to hvaležnost misijonar ne zasluži le sam, deloma so jo zaslužili dobrotniki po širnem krščanskem svetu, ki s svojimi darili pomagajo misijonarjem, da morejo tem otrokom narave deliti telesne dobrote in s telesnimi dobrotami jih učiti spoznavati blagor sv. evangelija in blagor evangeljske ljubezni.

Mormonci.

Narava se ne da zatreti, vedno se zopet vrne. Naravno je tudi, da človek veruje v Boga in pričakuje plačila svojih del, naravno, da to svojo vero kaže v bogoslužju. Protestantizem se je začel v novejšem času rušiti. Iz zbeganega verstva poganja narava nove mladike, kakor staremu grmu iz korenin raste novo življenje.

Ena takih sekt so mormoni v državi Utah, ki imajo svoje veliko svetišče v Salt Lake City. Protestantske cerkve sicer postajajo vedno bolj prazne, omenjeno svetišče pa je vedno obilno obiskano. Ti verniki se imenujejo "svetniki zadnjih dni". Mislijo, da pride kmalu sodni dan, ter so pripravljajo za tega z izrednim verskim navdušenjem. Njihovo verstvo pa je neka čudno spakedrana stvar. Čim več ima mormon žensk, tem bolj zaslužno je njegovo življenje; Bog se jim razvija šele v človeku, krstijo grešnike in bolnike, da, celo mrliče, ki baje po takem krstu pridejo iz pekla v nebesa.

Ljudje so mormone preganjali, zato so se leta 1847. preselili v puščavo Utah, kjer so pustinjo izpremenili z delom v rodovitno deželo. Tu so si uredili nekako komunistično državo. Ko so gradili pacifično železnico, je prišla mormonska država v stik s svetom. Leta 1874. jim je kongres prepovedal imeti več žen. Odslej so bili prisiljeni podvreči se državnim zakonom.

Mormoncev se šteje približno 250,000. Čudni svetniki to!

DR. ROSENTHAL, špecialist,

522 PENN AVE. Ure: od 9. do 8. PITTSBURGH, PA.

Dr. Rosenthal, špecialist, nad 20 let. Ako imate katerokoli motko bolezen na krvi, živcih, želodcu, ledicah, mazulje, revmatizmu ali mehurju pridite k Dr. Rosenthalu po nasvet in on Vam pove, ali morete biti ozdravljeni ali ne.

Dr. Rosenthal ozdravi vsak slučaj z najboljšimi zdravili iz Evrope, Indije, Kine, Južne Amerike in vseh delov sveta. On zdravi, da ozdravi svoje bolnike.

Jamčena šteta zdravila.

Rojaki naročajte se na "Glas Naroda", najboljši slovenski dnevnik v Združenih državah.

Jan Marija Plojhar.

Češki spisal Julij Zeyer.

(Nadaljevanje).

"Položite ga oprezno na posteljo", je velela in se vrnila v sobo vzela tam papir iz njegove kasete in pisala: "Luigi, pri vsem, kar T. je svetega na svetu, pri živem Bogu Te rotim, pridi preeej! Na lasu visi moje življenje. Še več —'

Zložila je list in ga dala v zavitek.

Možki so v tem slekli bolnika ki se še ni ganil in je jedva dihal Položili so ga na posteljo in Suntarella ga je umila s svežo vodo.

"Pacomo!" je zaklicala kontesa iz druge sobe; ko je prišel, mu je dala list. "Veš li za stanovanje gospoda Gallija? Večkrat si bil tam."

"Bil, kontesa. Ni dolgo, kar ste poslali njegovi gospe materi —'

"Dobro. Vzemi najboljšega konja in beži! Hvaležna ti bom."

Posmejal se je in izginil.

Nuccio je odšel, Francesco in Angiolina sta sedela zunaj na mostovžu, šepetala in potresala glavi.

Suntarella je prinašala ocet, kolinsko vodo in poizkušala s konteso, da bi ga vzbudili; toda zastonj, Jan Marija se ni zdramil.

Vendar pa je dihal in gnal z ustnicama, tako da sta vedeli, da živi. Končno sta se prepričali, da ne moreta pomagati. Sedli sta v njegovo sobo, kjer je gorela svetiljka, ter pustili duri v spalnico odprte in svečo sta postavili tako, da je bil v senci.

Suntarella je molila rožni venec, a Katarina je sedela in si podpirala glavo ob roki. Ni mislila, ni čutila, ni molila, vse njeno bitje se je osredotočilo v edini, obupni, nem vzkrik: "Bog!" Včasi je stresla to svinčeno pezo s sebe, vstala, tiho šla v njegovo spalnico, pogledala nanj, mu položila roko na srce, preizkušajoč, ali mu še bije. Zatekli sta se s starko zopet h kolinski vodi, toda vse je ostalo pri starem....

Tako je po malem tekel čas — dolg kakor stoletje.

Vendar ni ostalo vse izpremenjeno, kakor se je to zdelo, ker bolniku se je tedaj počasi vračala zavest. Zganiti se pač ni mogel, no, vedel je, da ne leži več v bičevju kraj tolmuna. S trudom je odpiral oči in spoznaval predmete v svoji sobi. Ni mislil o tem, kako je prišel sem.

In šepet je zaslišal poleg v sobi in je spoznal Suntarellin in kontesin glas. Toda njegove oči niso prenesle te zarje, ki je prihajala skozi odprte duri, zopet jih je moral zatisniti.

"Kako je vse to čudno", si je rekel, a ko je zopet odprl oči in ni mogel ganiti z orkama ter videl da nepremično ležita, se mu je zazdelo, da je to predmet sam zase ki ne pripada njemu; in to mu je zopet skalilo jasnost predstav.

Zopet je nekaj dremotl podobnega prihajalo nanj, pa ni zaspal Le trepalnica je bila težka liki svinec, a duša je bedela, dasi nekako zastrta z meglo. Sluh pa je bil zelo bister.

"Ah, naposled kočija!" zaslišal je tedaj vzradoščeni, dasi pritajeni glas Katarinin, in zdelo se mu je sladko, slišati ta glas.

Potem je nastal neki nedoločen hrum. Duri poleg v sobi, ki so držale na mostovž, so se odprle.

"Luigi, Luigi!" je zavpila Katarina. "Bog naj ti povrne! Pojdi!"

Ko sta vstojila, je Jan Marija razločil njen korak od Luigijevega in pri zaprtih trepalnicah je čutil žar luči, ki jo je Katarina držala nad njim.

"Povej", je tiho šepetala Katarina, pa jo je vendar slišal, "povej, Giggi, ali umira?"

"Še ne", je rekel doktor čez hip, in Jan Marija je čutil, kako je tipal njegove žile.

"Ti ga rešiš!" je iznova šepetala. Dolgo ni prišlo odgovora. Naposled je slišala besedo: "Jedva."

"Ah!" je rekla Katarina docela glasno: "Onda umrjem i jaz!" In postavila je svečo, ki je njena roka več ni mogla držati.

"Kaj pomeni to?" je vprašal Giggi presenečeno, čeprav sta ga njen list in pripovedovanje fanta Pacoma pripravila na kaj podobnega.

"Jaz ga ljubim!" je s strastjo rekla Katarina in dolgo zadržane solze so se ji ulile iz oči.

Jan Marija je zatrepetal, polastil se ga je občutek take neizmerne sreče, da je mislil, da umira. Zbral je vse svoje sile, hotel se je vzravnati, dvigniti roki, toda samo to se mu je posrečilo, da je za trenotek odprl oči.

"Tiho!" je zašepetal Luigi Katarini, ki se je, po vsem sodeč, hotela vreči bolniku na prsa, pa jo je doktor zadržal v njeni hitri kretnji. Pa tega ni bilo treba. Ujela je njegov pogled, zagledala njegov blaženi nasmeh, a spoznala je tudi, da se mu vrača omedlevica. Ustavila se je v svoji tako nagli, neprostovoljni kretnji ter obrnila oči navzgor.

"Bog, ti ne pustiš, da bi umrl!" je zašepetala in trepet glasu ter obraz sta izražala divjo, strastno nado. Z nemo prošnjo je zopet prijela doktorja za roko.

"Storil bom, kar morem, in pomozi mi Bog!" je rekel Luigi ginjen.

Njegovo presenečenje in neki bolesten usmev, ki se je prijavil po strastnem priznanju mlade dekliice, sta mu izginila hitro z obličja, kjer se je zdajci pokazala energija in volja, do pičice izvršiti svojo dolžnost.

VII.

Dnevi so minuli in Luigi je storil, kakor je bil obljubil, vse, kar je mogel, in dolgo, dolgo je odlašal, predno je naposled potolažil Katarino z besedo nade.

Čeprav je bila ta beseda slaba ni obetala ničesar, ji je vendar zadostovala toliko, da ji je vrnila življenje in moč. Vso to žalost, strašno dobo se je jedva za trenotek genila od njegove postelje, mu je stregla kot usmiljena sestra, ni spala in ni jedla, ni živela. Bledela je in široki, temni krogi so ji legli pod oči in Suntarela se je začela bati se za njeno zdravje, celo za njeno življenje. "Ako ga rešite" je pravila Giggiju, "onda rešite dvoje življenj; zakaj verjemite mi, da je govorila kontesa zgolj resnico, ko vam je rekla, da umrje ž njim. O jaz vem, kaj je to ljubezen, gospod. In konteso poznam. Po tem se ravnajte!"

"Kaj morem delati čudeže?" ji je nevoljen odvrnil. "Saj vidite, da storim vse, kar je v moji moči —"

"In z božjo pomočjo naredite čudež, ako le hočete", je rekla Suntarella in najmanjše ironije ni imela za njegovo učenost in vedo; sedaj je verovala v njegovo malodane vsemogočnost, česar poprej ni marala.

Moral se je posmejati.

"Poizkusim s čudežem", je rekel — in glej, zgodil se je zaželjeni čudež.

Jan Marija se je povrnil od samega kraja groba k novemu življenju. Njegove sile so po neizmernem boju premagale smrt, izpustila ga je iz svojega objetja. Njegove oči so pridobivale lesk, na obrazu se mu je prižigala lahna rdečica in usmev, poln nade in sreče mu je zasijal na ustnicah, kadarkoli so njegoveo či zazrle Katarino.

Spanec, nič več vročinski, ga je začel krepiti, in kuhinjska umetnost dobe Angioline je praznovala marsikakšen dan pravo zmagoslavje. Jan Marija, dasi slab, bled in utrujen, je začel tako normalno živeti, da je doktor nekega dne rekel, da ga odslej ne bo več tako pogosto treba v San Cataldu in se bo sedaj zopet marljiveje posvetil svojim pacientom v Rimu.

Ko ga je tistega dne Katarina pri njegovem odhodu spremila na stopnišče, ga je negloma prijela za roko in jo pritisnila k ustnam, predno se je mogel tega ubraniti.

"Hvala!" je šepetala obenem a vse njeno obličje je gorelo v svetli zarji in njene oči so se topile v solzah.

Luigi je bil tako ginjen, da ni mogel govoriti. Naposled je rekel:

"Katarina, ne morem te varati Ne raduj se prezgodaj!" Ko je ugasnil njen usmev, je obžaloval, da je izpregovoril te besede. In hitro je dodal: "Bolje bo, če se preseli naš prijatelj, ko se okrepi, v mesto. Tam bo mvedno v bližini, in ko bi —"

"Povem mu to", je odvrnila ter si otrla z vzdihom solze. Potem si je rekla: "Ne, Luigi se moti v svoji previdnosti. Nevarnost je minula." In zopet se je posmejala.

Toda bolniku ni pribivalo tako hitro sil, kakor se je bilo to skraja zdelo. Ležal je po ves dan na divanu, zamišljen, medel, včasi v letargiji, ki je vznemirjala.

Katarina je neprestano kakor poprej prihajala k njemu v sobo in prebila tam ves svoj čas. Njena navzočnost mu je postala pravi vir življenja. Srečen je bil, če je slišal njen glas in svojih oči ni mogel dosti nasiti ob njeni krasoti in graciji. Ni vedel, kdaj je bila krasnejša, ail takrat, ko jo je ob hladnih dnevih obseval ogenj, plapolajoč na ognjišču, ali v gloriji solnčnega svita, ki se je pri krasnem vremenu sipal skozi odprto okno v sobo. Pripovedovala mu je s svojim nežnim, mehkim, globokim glasom toliko, da se je marsikdaj sama čudila, odkod so ji prišle vse te misli, refleksije in spomini. Če je mislila, da bi ga pripovedovanje utrujalo, mu je brez spremstva kakšnega glasbila tiho prepevala preproste pesmi; večkrat mu je kaj čitala, tu iz Tassa, tu iz Shelleya, ali cele prizore iz lejanja iz Racina, iz Alfierija in Moliera, ko je spoznala, da so se mu ti pisatelji posebno prikupili. Tako so jima minevali dnevi v tesnem prijateljstvu, polnem nežnosti z obeh strani. Te sladke iskrenosti niso nikdar kalili nesposobni namigi na njiju čustvo.

Nekega dne pa je bil tako zamišljen, da ga niti "Scapinove burke" niso pripravile k smehu. dasn je oni prizor o tepenju po podplatih in o vreči čitala tako da bi moral zbuditi smeh.

Odložila je knjigo, pomolčala potem je vzela ročno delo. — In krbno je vprašala:

"Ali vam je zopet slabeje?"

"Ne", je odvrnil z vzdihom ter dvignil k njej oči, vlažne in proseče.

"Kaj vas torej muči?" je vprašala in mu položila s sestrsko zapljivostjo roko na ramo.

Prijel je to roko in jo silno pritisnil k srcu ter tiho rekel:

"Dvoje me muči. Ne uganete?"

"Ne umem ugibati", se je posmejala. "Vdam se, torej mi to povejte. Dvoje? Prvič?"

"Prvič", je rekel in se tresel ginjen, "prvič, ker ne vem, so li bile to sanje ali resnica, kar ste rekli takrat v oni noči, ko sem visel med življenjem in smrtjo.... O, ali ste res rekli: Jaz ga ljubim?"

"To sem rekla in ponavljam to ker vem, da i ti ljubiš mene. Tvoj pogled je odgovoril takrat za tebe", je dejala prosto z globokim čutom in nebeškim mirom, pogreznivši svoje velike, nedolžne, čudno krasne oči v njegove.

Tikala ga je! Zopet mu je priznala svojo ljubezen! Jan Marija ni bil zmožen besede, zažarel je v neskončni blaženosti in pritiskal njeno roko iznova k srcu, k ustnam, globoko ihtenje mu je dvigalo prsi, dokler mu ni do njegovih vlažnih sanjavih oči prikipela solza. —

Gledala sta dolgo nema drug drugemu v sanjavem obožavanju v oči. Kmalu pa se je pojavil mrak na njegovem čelu in tedaj je spustil njeno roko.

"Kaj te še muči?" ga je vprašala malce osupla in kakor bi se probujala.

"Katarina", je rekel in povesil oči. "Katarina", kako me peče vest, ker ne zaslužim te sreče! — Katarina, ti ne slutiš, kakšnih propasti je polno življenje.... Ti ne veš, kaj je krivda, nizkost, sramota. Ti ne slutiš, kakšno peklo prizadenejo očitki, kako žgoč je kes.. Katarina, vem, da sem ti v grozničavi razburjenosti onih dolgih noči pravil o dobah svojega življenja, da sem mučil, žali ltvojo dušo s pripovedovanjem groznih nečistih strasti. Katarina, kako se smem, kako se ti morem približati.... jaz .... jaz...."

Položila mu je roko na usta.

(Dalje prihodnjič.)

Listnica uredništva.

V. M., Cleveland, Ohio. — Bil je carinski uradnik, kateremu so nadeli ime Uncle Sam (Stric Sam). Bil je že star, suh in dolg; bil je, kakor slikajo običajno Uncle Sama. Vse pošiljatve za vlado Združenih držav so šle skozi roke Uncle Sama in so bile označene z U. S. (United States), katere črke so tudi začetnice za Uncle Sam (Stric Sam). Ta pojma sta se združila in Uncle Sam pomeni danes vlado Združenih držav (U. S.).

CENTRAL NEWS PHOTO SERVICE, NEW YORK.

TATJANA,
hči bivšega ruskega carja, ki bo prišla v Zdr. države.

SEVERNI JELENI.

Kakšno bi bilo človeško življenje brez domačih živali?

Vsa narava je imela sprva namen služiti človeku; a po izvirnem grehu se je proti grešnikom uprla, le en del narave je ostal ljudem služaben. Goveja živina mu daje hrano, konj človeku vlači tovore in ga nosi v boj, psiček mu čuva njegov dom.

In vsak kraj ima svoje, kraju primerne živali.

Na jugu služi ljudem velikanski slon, velblod jih nosi skoz puščave, na severu ob robovih večnega ledu pa je božja previdnost dala ljudem krotke severne jelene kot nadomestilo. Ta žival daje človeku mleko in meso, ona mu vleče sani in voz, ona mu nosi tovore, iz njene kože si dela obleko, z njenim mehurjem zadelava svoja okna, kakor mi s šipami, njene kite reže in dobiva iz njih močno vrv, iz kosti in roga dela ročaje za svoje nože in za drugo orožje, dlako pa deva v svoje blazine.

LEP NAUK.

Angleški kancelar Tom Moore je kratko pred svojo smrtjo pisal svojim otrokom. Ko jim je razodel svoje veselje, da so že toliko napredovali v zvezdoznanstvu, kakor so mu bili sporočili, pristavi še te-le besede: Ljubi zvezdogledci, pa ne pozabite pri ogledovanju zvezd na nebeško pesem Boethijevo, ki vas uči: "Povzdignite s svojimi očmi tudi svojega duha proti nebu, zakaj sramotno je, z neumrjočim duhom se plaziti po zemlji, medtem ko gleda telesno oko proti nebu."

Pismo slov. vojaka.

Camp Gordon, Ga.

Ponavadi vsak večer sedem na posteljo in vzamem v roke list "Glas Naroda" ter najprej pogledam, če je v njem kak dopis slovenskega vojaka. Tako je bilo tudi 3. decembra, ko zagledam dopis svojega prijatelja F. P. iz Camp Meade, Md. Veseli me, da moj prijatelj piše, da je sedaj bolje kot je bilo spočetka in da se je že privadil.

Pri naši stotniji in nobenega Slovenca razen mene, dasiravno jih je več v tem taborišču.

Zaradi izbruha nalezljive bolezni imamo pri naši stotniji kvarantino. Ne vem, koliko časa bo to trajalo.

Najrajše bi videl, da bi se šli že jutri na prosto vežbat, ker se mi doma prav nič ne dopade, bi se vsaj nekoliko prehodil. Sam sebi se zdim kot kak star konj, ki vedno stoji v hlevu in ima že zaradi tega trde noge.

Pozdravljam vse čitatelje Glas Naroda, posebno pa slovenske vojake.

A. Petek,
Co. M. 326th Infantry,
Camp Gordon, Atlanta, Ga.

Sveti plamen.

Zapojmo pesem iz src navdušenih,
zapojmo pesem mladih sanj!
Ugasne naj plahi in bolni vzdih,
iskri se in bliska naš rosni dan.

S plameni v duši in z žarom v očeh
in v dalje neskončne kot trombe glas
bojnikov božjih vojska hiti.
Pogledi zadivljeni v jasni so cilj,
v svobode oltar, v njen tajni kras,
kjer večne ljubezni poljub se blesti,
in plamen sveti, stožarki gori —
oj, tja čez brezdna brez angelskih kril
nas vodi svetli, visoki ukaz.

A trudna je pot, in v temine globin
pogrezne naj s solnčnih se višin,
kdor v ognju srca si očistil ni,
da sveta mu luč ne izžge oči.

Iz bliskov grmečih, sopečih požar,
si kujemo, brusimo meče ostre —
in v zlato svobodo oči nam hite,
po jasni pravici gori nam srce,
kaj mar nam življenja in smrti vihar!

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik. Specijalist v Pittsburghu, ki ima 28-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi z glasovitim 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kostih, pridite in izčistil vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se nalezе.

Vse moške bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite, da vam prenehuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hydrocele ali vodne kile ozdravim v 30 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečice, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradne ure: vsakdan od 9. ure zjutraj do 8. zvečer; v nedeljah od 9. zjutraj do 5. popoldne; ob sredah od 9. zjutraj do 2. popoldne.

Z poštno in drugim. — Pišite slovensko. — Ne pozabite ime in naslov dobro zapisati.

Dr. Koler, 638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Zaštapaj, poglej, poslušaj!

Kam si namenjen?

Saj veš kam, tam, kjer je popolna zmaga, tam bom dobil domače klobase in krače s kislim zeljem; tam dobim gotovo tudi prijatelja.

Na svidenje!

John Balkovec Hotel
5400 BUTLER STREET,
Pittsburgh, Pa.

Važno za vsakega.

KADAR želite izvediti za naslov svojih sorodnikov, prijateljev ali znancev,

KADAR želite prodati posestvo, farmo, lote, hišo, pohištvo, trgovino itd.

KADAR želite objaviti krst, ženitve, žalostinko itd.

KADAR želite dobiti delavce ali pomoč v gospodinjstvu itd.

KADAR želite dobiti delo za sebe ali svojega prijatelja ali znanca,

KADAR želite objaviti društvena naznanila,

RABITE VSELEJ "GLAS NARODA"

"GLAS NARODA" dobite v vsaki slovenski naselbini; v vsakem mestu, v vsakem trgu in v vsaki mali vasici v Zedinjenih državah, kakor tudi v Canadi itd.

"GLAS NARODA" je najpriljubljenejši in najbolj razširjeni slovenski list na svetu.

"GLAS NARODA" je razposlan na leto v štirih in pol miljona (4,500.000) izdanih in je torej najboljše sredstvo za oglaševanje.

CENE SO SLEDEČE:

Trikratno iskanje sorodnika ali prijatelja stane	$1.00	Enkratno iskanje dela stane	$0.30
Enkratna objava prodaje posestva, hiše, lota itd. stane	$1.00	Enkratna objava ženitne ponudbe, žalostinke ali kaj enakega stane	$1.00
Enkratno iskanje delavcev stane	$1.00	Enkratno društveno naznanilo stane	$0.50

Slovenskim trgovcem naredimo posebno ugodne cene pri stalnih oglasih.
Naročilom je poslati vselej tudi denar.

NASLOVITE NA: "GLAS NARODA"

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Rojaki, vpoštevajte naše geslo, da ne sprejmemo oglasov, ako jih spoznamo za dvomljive in s tem varujemo naše naročnike pred raznimi sleparji, katerih je vsepovsod dovolj.

Rojakom svetujemo, kadar kaj kupujejo ali pa naročajo, da se prepričajo če je oglas v našem listu in ako ga ne opazijo, naj vprašajo prodajalca, zakaj ga ni. Posebno velike važnosti je za vsakega pri naročilih po pošti.

Gospodična Kara

Roman iz pariškega življenja.

Hector Malot. — Za Glas Naroda J. T.

18 (Nadaljevanje).

— Jaz se nisem slučajno vrnil. — Luiza me je obvestila.

— Kako, Luiza?

— Da, ona mi je poslala pismo.

— Vrjamem, da se je zelo prestrašila. — Veš, mislila sem, da te bo tvoj prijatelj pregovoril, da se ne boš nikdar več vrnil k meni. To me je strašno razburilo. — Baje sem zakričala in padla na tla. Potem pa ne vem več, kaj se je zgodilo.

— Kje je pa izvedela Luiza, das em pri Byassonu?

— Ne vem. — Jo bom že vprašala. — Jaz ji nisem nič povedala, kdo je pri tebi. — Zdaj mi je pa res žal, da te je obvestila.

— Ali ti je morda neprijetno, da sem prišel k tebi?

— Ne, ne, nikakor ne.

— Jaz sem srečna, jaz sem najsrečnejša ženska na svetu, ker si prišel. — Toda ljubše bi mi bilo, če bi prišel, ne da bi ti pisala. — Nestrpno sem hodila po sobi in premišljevala: — Ali bo zmagal moja ljubezen, ali bodo zmagali nasveti njegovega prijatelja? — Ta negotovost je bila nekaj strašnega. — Ne morem ti popisati. — To je bila strašna izkušnja. — In dobro, da je bila. — Potrdila me je namreč, v moji ljubezni in veri, da si mi nenadomestljiv. — Prišel si, zdaj te imam zopet. — Oh, Leon, Leon, ne veš, kako sem ti hvaležna.

Dasiravno je bil Leon obljubil Byassonu, da ga bo naslednji dan obiskal, ga ni bilo.

Starec ga je čakal par dni in slednjič sklenil obiskati Karo ter jo povedati svoje mnenje.

Hišo, v kateri sta stanovala z Leonom, je opazoval skoraj noč in dan. — Nekega dne je videl Leona, ko se je odpeljal s svojim prijateljem.

— To bo najbolj ugoden trenotek — je rekel Byasson sam pri sebi ter se odpravil h Kari.

Kara je sedela priprosto oblečena v salonu in krpala Leonovo srajco. Bila je nekako v zadregi. Kljub temu ga je pa prijazno pozdravila ter mu ponudila sedež.

Byasson je bil dobro pripravljen in je začel takoj odkrito govoriti:

— Vi veste, da sem trgovec — je rekel. — Govoriva torej brez vsakih sentimentalnosti. — Upam, da me boste razumeli, kajti brez dvoma ste zelo praktična ženska.

Kara se je smehljala.

— Jaz vam bom stavil lep predlog.

— Torej?

— Povejte mi, koliko zahtevate za Leona?

— To je smešno vprašanje.

— Zakaj? — Kupec se vendar dobi za vsako stvar.

— Kupec bi se morda že dobil, toda prodajalca ne.

— Kakor hočete. — Vi prodajate, jaz kupujem.

— Kdaj bi ga morala dati?

— Takoj.

— Ali plačate v gotovini?

— To bi vzelo preveč časa. — Toda dal vam bom jamčino, s katero boste zagotovo zadovoljni.

— Jaz pa nisem tega mnenja. — Vsak dan, ki ga preživim z Leonom, me pripelje bližje k uresničenju mojih želja.

— Prosim, povejte torej ceno. — To je vaša, ne pa moja stvar.

— Vaša ponudba mi je prišla čisto nepričakovano. — Povejte vi, koliko bi dali za Leona, pa se bova začela pogajati.

Byasson je mislil, da bo šlo lažje, toda zdaj se je mahoma prepričal, da bo naletel na oster odpor.

— Dobro, če nočete položiti kart na stol, vam bom jaz pomagala. — Dobro, poskušajva napraviti majhen račun. — Ko sem se seznanila z vašim prijateljem, sem imela pohištvo, vredno 600,000 frankov. — Da bi lahko vašemu prijatelju pomagala, sem prodala pohištvo ter dobila zanj samo 300,000 frankov. — Moja izguba je ravno tolika. — Razen tega sem posodila Leonu 100,000 frankov. — Torej jih je že 400,000. — Nadalje sem imela 100,000 frankov stroškov, da sem uredila to stanovanje. Potemtakem je torej približno pol miljona frankov, katere mi je Leon dolžan.

— Toda....

— Jaz še nisem končala, gospod. — Če me Leon zapusti, potem je zame mrtev in mene je treba vsled tega smatrati kot udovo. — Priznali mi boste, da sem upravičena do penzije, koja naj bi znašala 25,000 frankov na leto, oziroma obresti od 500,000 frankov kapitala. — Pol miljona in pol miljona da skupaj en miljon. — Za Leona zahtevam torej en miljon v dobrih vrednostnih papirjih. — Koliko pa vi ponudite?

Ljudje, rojeni na obrežju reke Oleron, niso ponavadi flegmatični. — In gospod Byassson je bil rojen ravnotam.

Planil je s stola ter vzkliknil:

— Vi torej mislite, madama, da vas bo Leon večno ljubil?

— Če me bo ljubil? — se je nasmehnila Kara. — Vi govorite o ljubezni. — Jaz sem mislila, da se bova samo trgovsko pogajala. — Ali morete z žensko, kakoršna sem jaz, govoriti v drugačnem tonu?

— Toda?

— Torej hočete, da se zdaj pogovoriva o osebnih čustvih? — Zelo rada. — To je moja največja želja. — Vi me vprašate, če me bo Leon večno ljubil. — Na to vam ne morem nič odgovoriti, kajti "večno" je zelo dolgo. — Zagotovim vam pa, gospod, da se Leon takoj poroči z menoj, samo če bi hotela. — Koliko mislite, da bo Leon podedoval? — Pet miljonov, kaj ne? — No, vidite, teh pet miljonov dam za enega samega, če bi hrepenela po denarju. — Toda jaz nisem ena onih žensk, ki se ženijo zastran denarja. — Jaz sem poštena ženska, ki zna spoštovati in ceniti družino svojega ljubimca.

— Vrjamem, vrjamem. — Dalje.

— Vidite, do danes še nisem mislila na ženitev. — Toda samo do danes. — Dobro si zapomnite, kar vam pravim. — Nikar ne mislite, da kaj pretiravam. — Prisežem vam, da bo Leon moj mož, samo če hočem. — Vi ga poznate, njega in njegov značaj. — On je zelo nežnega srca in občutljive duše. — Če taki ljudje kot je on, enkrat ljubijo, ljubijo trajno in iskreno. — Škoda, da se ni že prej poročil s kakim nedolžnim dekletom. — Kako bi ljubil sedaj svojo! On ima vse lastnosti dobrega zakonskega moža: on je nežen, ponižen in zvest. — Možje, ki so njemu podobni, ljubijo ponavadi le eno. — Sprva je njihova ljubezen nekako boječa, potem pa postaja vedno strastnejša. — Slednjič jim prevzame vso dušo in vse srce. Toda vi Leona najbrže boljše poznate kot ga jaz poznam in vsled tega bom molčala. — Odgovorite mi ,prosim.

— Odgovoril da bi vam?

— Seveda.

— Dobro, odgovoril vam bom, če ste govorili resno.

— Prisežem vam, da nisem bila še nikdar bolj resna kot sem v tem trenutku. — Ako premislite vse okolnosti, lahko izprevidite, da ne zahtevam preveč. — Jaz bi želela, da bi razpravljala o tem v Leonovi navzočnosti. — Prepričana sem, da bi višje cenil srečo, živeti pri meni kot pa pol miljona frankov. — Pomislite, da se ni od onega trenutka, ko se je seznanil z menoj, še nikoli dolgočal. — Zdaj vas ne maram več nadlegovati. — Premislite dobro mojo zahtevo in mi pozneje enkrat naznanite svoj sklep.

Kara je vstala, ker ji pa Byasson ni nič odgovoril, je nadaljevala:

— Čimdalje boste premišljevali, tem dalj časa bo Leon srečen. —

Veselega obraza in nalahko zibaje se v bokih je razkazala Byassonu vse sobe.

Peljala ga je celo v budoar in rekla:

— Vidite, to je moj arzenal. — Velik ni, toda v njem je najpotrebnejše, kar potrebujejo dame.

Odprla je vse predale in mu vse razkazala.

Byasson je nehote sedel na svilnato zofo ter z naslado motril kretnje njenega krasnega mladeniškega telesa.

Starec se je smehljal ter pogledal krasotici v oči.

— O čem premišljujete? — ga je vprašala priliznjeno.

— Jaz premišljujem.... — Ali bi hoteli vedeti?

— Le povejte.

— Če bi bil jaz Leonov oče, bi vas vrgel na to zofo ter vas zadušil kot divjo zver.

Kara ga je presenečeno pogledala, takoj zatem se je pa zasmejala.

Zatem se mu je pa globoko priklonila rekoč:

— Da, res, gospod. — To bi bil edini način, potom katerega bi me lahko napravili neškodljivo. — Samo surova sila me more premagati. — Zelo krasen poklon ste mi napravili. — Hvala vam!

(Dalje prihodnjič).

POLJSKI SVETNIKI.

Vsakateri narod je ponosen na svoje junake; zato slavi častne može, ki so z mečem zmagovali nasprotnika, časti učenjake, ki so z uma svitlim mečem povzdigovali svoje ljudstvo na višjo stopinjo olike. Veliko je vredna časna oblast, veliko veda, veliko pa tista veda, ki uči človeka prav živeti: ta veda je krščanska nravnost.

Tudi slovanski narodi so pošiljali svoje junake v zbor katoliških svetnikov. Tudi Poljaki imajo iz svojega naroda svetnike, ki so najbolj znani in najbolj češčeni, in sicer: sv. Jadvigo, sv. Vojteha (Adalberta), sv. Kazimira, sv. Stanislava, škofa in mučenika, sv. Hijacinta, sv. Simona, bl. mučenika, in sv. Stanislava Kostko. Teh junakov se spominja narod in daje njihova imena svoji deci.

Pozor, rojaki v ujetništvu! Iščem svoje tri brate: FRANCETA, ANTONA in JANEZA STARE. Doma so iz Doba pri Domžalah na Gorenjskem. Janez je bil ujet v Karpatih in zdaj ne vem nič o njem. France se je nahajal na tirolski fronti in Anton je bil postajevodje na žandarmeriji v Ložu. Morda kdo izmed rojakov v kakem ujetništvu ve za katerega izmed mojih bratov, ga prosim, da mi naznani, ali naj se pa sami javijo. — Mrs. Mary Prelovšek (rojena Stare), 318 E. 35. St., New York City, U. S. America. (10-12—12)

KRASNA PONUDBA.

Doctor Sloan slavni špecialist X-žarkov nudi svojo službo vsem bolnikom in s tem da priliko vsem onim, ki so bili neuspešno zdravljeni od drugih zdravnikov in potrošili velike svote denarja ne da bi dosegli kake uspehe

Ne plačajte za neuspešno zdravljenje.

Moj urad ima vse moderne priprave za popolno preiskavo in zdravljenje vseh dolgotrajnih bolezni. Moj namen in en sam obisk vas bo prepričal. Ne čakajte svojega zdravnika, da vas pusti in pošlje k meni, pridite sami, je ozdraviti vsakega bolnika

POSEBNO NAZNANILO.

Jaz hočem Vaše zaupanje, jaz hočem, da se z Vami pomenim o vsen težavah v vašem lastnem jeziku! Zapomnite, da jaz nisem navaden zdravnik, ampak špecialist z več let skušnje v zdravljenju bolezni kot je Vaša, take, ki so drugi opustili, čimdalje ste bili bolni in čimbolj komplicirana je Vaša bolezen, tembolje volim, ker jaz želim storiti, kar so drugi poskusili, pa niso mogli storiti. Jaz nečem niti centa vašega težko zaslуženega denarja, dokler Vam ne pokažem kaj znam narediti. Ni Vam potrebno izgubiti delavni čas in zdravljenje je prijetno brez vsakih bolečin; torej različno od vseh drugih. Jaz imam čudovite stroje za zdravljenje vsakovrstnih bolezni in čudili se boste. Ako me obiščete, Vas bom osebno zdravil z namenom, da vas ozdravim v najkrajšem času. Moja popolna preiskava z rabljenjem X-žarkov bo pokazala pravo bolezen če so drugi le mislili, pridite k meni in dokazal bom. Ne odlašajte, ampak pridite takoj, ker nazadnje boste le prišli, zakaj ne zdaj?

Vabim za preiskavo in nasvete zastonj.

Govori se vaš jezik. **PROF. DOCTOR SLOAN** ŠPECIALIST 408 SIXTH AVENUE

Nasproti Kaufman Baers prodajalni PITTSBURGH, PA.

Uradne ure: dnevno od 9. do 9. zjutraj do 8. zvečer. Ob nedeljah od 9.30 samo do 1. popoldne.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angl. tolmač vezan	—.50
Domači zdravnik v hrvatskem jeziku, vezan	—.60
Hitri računar (nemško-angl.) vezan	—.50
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vez.	$1.00
Sadjereja v pogovorih	—.25
Schimpffov nemško-slov. slovar	$1.25

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Hipnotizem	—.35
Doli z orožjem	—.50
Mesija 2 zvezka	—.60
Odkritje Amerike	$1.00
Pegam in Lambergar	—.35
Pod Robom, Sl. Večernice	—.30
Postrežba bolnikom	—.50
Slov. novele in povesti	—.30
Socijalizem	—.15
Socijalna demokracija	—.10
Trtna uš in trtoreja	—.50
Umna živinoreja	—.50
Veliki slovensko-angleški tolmač	$2.00
Trojka	—.50
Vojna na Balkanu 13 zvez.	$1.50
Zgodovina c. kr. pešpolka št. 17 s slikami	—.50
Življenje na avstrijskem dvoru ali smrt cesarjeviča Rudolfa	—.75

RAZGLEDNICE:

Newyorške, božične, velikonočne in novoletne komad po	—.02
ducat	—.25
Album mesta New York s krasnimi slikami	—.25

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Italijanska vojna mapa	—.15
Avstro-ogrski, veliki vezan	—.50
Celi svet mali	—.10
Celi svet veliki	—.25
Evrope vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$3.00
Vojni atlas	—.25
Zemljevidi: Ala., Ariz., Colo, Cal. itd. po	—.25
Združenih držav mali	—.10
Združenih držav veliki	—.25
Združenih držav stenska mapa, na drugi strani pa celi svet	$3.00

Opomba: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vseh cenah že vračunana.

Iščem JOHNA ROŽANC, podomače JOŽEFOVGA iz Martinjaka pri Cerknici na Notranjskem. Če kdo ve za njegov naslov, naj mi ga javi, če pa sam bere ta oglas, naj se mi oglasi. Frank Rožanc, R. 4. Albia, Iowa. (8-11—12)

Rojake v ruskem in italjanskem ujetništvu prosim, če kdo ve za mojega brata JOŽEFA ČEPLAK, podomače Omrov iz Šmartna na Štajerskem. Za najmanjšo vest bom zelo hvaležen in še trud poplačal, najrajše bi pa videl, da se mi sam oglasi na sledeči naslov: John Čeplak, 218 Pier St., Port Washington, Wis., U. S. America. (8-11—12)

Medicinec Franc Mohar, doma iz Hriba št. 29, pošta Travnik pri Rakeku na Kranjskem, sedaj prostovoljec v Rusiji, prosi vse svoje sorodnike, prijatelje in znance, da se mu oglasijo na sledeči naslov: Franc Mohar, 12. rota, 7. češsko-slovenskij polk, dejstvujoščaja armija, Gerezan, Poltavskaja gubernija, Russia. (8-11—12)

Dr. LORENZ.

Jaz sem edini slovensko govoreči špecialist moških bolezni v Pittsburghu, Pa.

Uradne ure: dnevno od 9. dopoldne do 8. ure zvečer. V petkih od 9. dopoldne do 2. popol. V nedeljo od 10 dop. do 2. popol.

DR. LORENZ,
špecialist moških bolezni,
644 Penn Ave. II. nadst. na ulico,
Pittsburgh, Pa.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravo vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršne kdo zahteva, brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

POZOR ROJAKI

Najuspešneje mazilo za ženske lase, zakor tudi za moške brke in brado. Od tega mazila zrastejo v štih tednih krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moškim krasni brki in brada in ne boče odpadali in osivel. Revmatizem, kostiboł ali trganje v rokah, nogah in v križu, v osmih dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, krasta in grinta, potne noge, kurja očesa, osebline v par dnevih popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravila brez uspeha rabil mu jamčim za $5.00 Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljem zastonj.

Krasni šepni KOLEDAR za leto 1917 zastonj.

JAKOB WAHČIČ,
6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v Coloradi naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Pleško,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval države, v katerih so naši rojaki naseljeni in je povsod dobro poznan. Upati je, da mu bode tudi rojaki v vsem radi na roke, posebno ta, kog jim pokazujem ...

GLAS NARODA, 10. DEC. 1917. Prosim cenjene rojake, ako kdo ve za naslov MIHAELA RADUHA. Bival je na Dearborn St. v Chicagi, sedaj pa mislim, da je nekje v Minnesoti. Če kdo ve, naj mi blagovoli naznaniti, ali naj se pa sam oglasi, ker mu imam nekaj važnega sporočiti. Frank Jurjovec, 2128 South 61. Court, Cicero, Ill. (10-12—12)

Kje je ANA HABICH? Doma je iz Besnice pri Litiji na Dolenjskem. Pred 4. leti sem se sestal z njo v La Salle, Ill. Ona je sedaj omožena, pa ne vem za nje priimek. Ako kdo izmed rojakov ve, naj mi naznani, ali naj se pa sama oglasi svojemu bratu: Anton Habich, 4955 Pearl Street, Denver, Colo. (10-12—12)

Iščem svojega prijatelja JOSIPA ZORZUT. Pred tremi meseci sva bila skupaj v Kinzui, Pa., zdaj pa ne vem, kje se nahaja. Prosim, da se mi oglasi, ali pa ako kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani. — Math. Povšeč, Box 21, Brackenridge, Pa. (10-12—12)

STATE DEPARTMENT OF LABOR
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION

ščiti naseljence in jim pomaga. Splošni nasveti, pojasnila in pomoč zastonj. V vseh jezikih. Pojasnila, kako postati državljan in o državljanskih pravicah.

Pridite ali pišite!

Newyorški urad: 230 Fifth Ave.
Urad v Buffalo:
704 D. S. Morgan Building.

Rojaki naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

DELAVCI,

ki delajo na yardu v usnjarni Proctor, Ellison & Co. v Elkland, Pa., zaslužijo od pet do sedem dolarjev na dan. Delo samo za stalne delavce. Vprašajte v pisarni usnjarne v Elklandu, Pa. (10-15—12)

Pozor, rojaki v ujetništvu! Iščem svoje tri brate JANEZA, PETRA in FRANCA URBAS. Doma so iz Jarš pri Domžalah. Janez je v ujetništvu na Ruskem, v Lipovki, Saratovska gubernija. Od tu je poslal zadnjič pred letom pismo in pozneje ne vem nič o njem. Druga dva brata sta bila na italjanski fronti. Kdor izmed rojakov kaj ve o njih, naj mi poroča, ali naj se pa sami oglasijo svoji sestri: Mary Urbas, sedaj omožena Jadež, 63 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y., U. S. America. (3-11—12)

SLOVENCI
v Pittsburghu, Pa., in okolici!

Vsi oni, ki dobe od vojnih oblasti posebne knjižice, da točno odgovore na stavljena vprašanja in ne vedo, kako izpolniti, se zamorejo obrniti na mene in jaz jim bom to napravil. Vsak mora priti osebno. Čez dan sem v svojem uradu od 8. ure zjutraj do 5. ure zvečer, 117 Blakewell Building, vogal Diamand in Grant St.; zvečer od 7. do 9. ure zvečer pa lahko pridete v moje stanovanje: 702 Cedar Av., North Side, Pittsburgh (Allegheny). Jamčim za točno delo.

Kosto Unkovich, javni notar,
117 Blakewell Bldg.,
Cor. Diamond & Grant Sts.,
(22-11—10-12) Pittsburgh, Pa.

SPODAJ OMENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE,

kateri imajo v rokah naša potrdila za denarne pošiljatve, s številkami, kakor so označene pod imenom, naj blagovolijo naznaniti prej komogoče svoj natančen naslov radi važne zadeve. Pisma katera smo jim poslali, so se nam povrnila.

Tvrdka Frank Sakser.

Bachnik Frank No. 329639	Jankovic Mihael 330395	Pintar No. 330843
Bartol J. No. 330733	Kastelic John No. 44708	Rauch Math No. 260622
Bear Dan No. 260638	Kovač Frank No. 260641	Resman Frank No. 44296
Beljan Ana No. 319997	Kožel Louis No. 323307	Samide Frank No. 330721
Besens May Miss No. 330062	Lenaršič Josip No. 44555	Sinčič John No. 330763
Bobič Vajo No. 260583	Meden John No. 331014	Španiček Rozi No. 328894
Božičković Djuro No. 260581	Merkun Anton No. 331355	Starčevič Johan No. 331070
Braun Mary No. 260643	Mikolich John No. 323252.	Tehler Anna No. 328896
Dolar Valentin No. 330086	Oswald Luise No. 260632	Turk Charles No. 330351
Grgurič Blaž No. 260573	Oswald Joe No. 260621	Turk Ivan No. 260647
Gubert Giuseppe No. 323085		Turk Jernej No. 329741

MODERNO UREJENA
Tiskarna Glas Naroda

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH,

DELO OKUSNO,

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt St., New York, N. Y